

= Velja po pošti: =

Za celo leto naprej . K 28—
za pol leta 13—
za četr' 8—
za en mesec 2—
za Nemčijo celoletno . 29—
za ostalo inozemstvo . 35—

= V upravnosti: =

Za celo leto naprej . K 22—
za pol leta 11—
za četr' 5—
za en mesec 1—
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Upravnosti je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Upravnika telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 16 strani.

Alfons XIII.

Stvari na Španskem se zadnje časa zanimivo sučejo in razvijajo; treba jih je pazljivo motriti. Med Vatikanom in špansko vlado je prišlo menda te dni do pravega ultimata; vse je zdaj odvisno od kralja Alfonza XIII., ki ima odločiti o tem, ali se španski poslanik pri Sveti Stolici odpokliče ali ne.

Kakšen je položaj?

Prejšnje ministrstvo pod vodstvom Maure, ki so ga hoteli nedavno anarhisti ubiti, je imelo namen zbrati monarhistične elemente in na temelju krščanskih tradicij Španijo preporoditi, da bi ozdravela od ran, ki so jih ji pri zadnjem severoameriške združene države.

To pa ni bilo všeč svobodomiselnim internacionali, ki je zoper Špansko mobilizirala predvsem Francijo, Anglijo in ameriške države. Vse te tri države imajo velik interes na tem, da ostane Španska slabotna: Francija zato, ker se boji Španske v Maroku, Anglija, ker si hoče Špansko popolnoma podjarmiti, severnoameriške države, ker se boje njenega okrepljenja in vpliva na južnoameriške dežele. Sedanja Francija, ki posoja Španski denar, tudi ne mama, da bi v Spaniji katoličanstvo prevladalo, ker bi moglo to ojunačiti katoliške elemente na Francoskem. Skratka — v interesu vseh držav je, da ostane Španska slabotna državica ali pa postane celo republika, ki ne bi prišla nikoli do notranjega miru in urejenih razmer. Clémenceau je bil lani sam na Španskem, da organizira republičanske in protikatoliške elemente.

Kralj Alfons XIII. je velik siromak. Prvič je odvisen od plemiških bogatašev, ki mu posojajo denar, to je v prvi vrsti bivši zunanjji minister grof Romanones, ta pa je hud liberalci. Drugič ga hujskajo diplomati inozemskih držav, ki so večinoma vsi liberalni. Tretjič ga šunta njegova žena, bivša angleška protestantovska princesa. Njeni kliki je priklicala v deželo angleške luterance in bibliško družbo, ki dela v sporazumu z anarhisti, da razširja protikatoliške duha po deželi.

Usmrčenje glavarja barcelonskih morilcev, Ferrera, od strani nepri-

stranskega vojaškega sodišča, je dalo tej internacionali drhal povod, da Alfons XIII. uplaši. In res, mladi vladar se je udal mednarodnemu in diplomaškemu predvsem francoskemu pritisku, ter za liberalcem Moretom imenoval za ministra radikalnega Canalejasa, ki si je po romanski navadi ustvaril tudi radikalni parlament.

Canalejas, ki je od Francije naravnost plačan in najet, ve, da ne sme začeti z izrečnim protiverskim bojem, zato se je spravil na samostane, zakaj za boj zoper samostane se tudi med katolički dobe vedno marsikateri neumni koštruni. Pridobil je celo kralja in ta je v prestolnem govoru junija t. l. izjavil: »Vrše se pogajanja s Sveti Stolico glede odprave samostanov, ki niso v dijecezah neobhodno potreben.«

Canalejas po znani liberalni metodi bobna po svetu, koliko je na Španskem redovnikov. Statistika pa pravi:

	Stevilo katoličan.	Stevilo redovnikov	Na 10.000 katolikov redovnikov
Belgia (1907) . .	7,276,461	37,905	52
Francija (1901) . .	39,252,628	159,628	47
Anglija (1904) . .	2,130,000	6,428	30
Nemčija (1905) . .	22,109,644	64,174	29
Irska (1908) . . .	3,308,661	9,190	27
Španska (1907) . .	19,712,285	50,670	26

Kar pa se tiče pri tem Sveti Stolice in temeljnih postav Španske, pravi člen 11. ustawe:

1. Katolička apostolska rimska religija je državna religija. Narod se obveže, da vzdrži kult in duhovščino.

2. V Španiji se nikogar zaradi vere ali verskih običajev ne preganja, le da spoštuje in se drži krščanske morale.

3. Javne manifestacije in ceremonije pa se nikomur ne dovolijo razun državnih religij.

Konkordat z Rimom od leta 1851. pa določa:

Katolička apostolska rimska religija, ki bo izključivši vsak drug kult ostala religija španskega naroda, se bo v vseh deželah Njegovega Katoličkega Veličanstva vzdrževala. (1)

Ta konkordat velja odslej in za vedno kot državna postava v deželah krone. (45)

Če pa bodo nastale v prihodnosti kakve težave, se bosta Njegova Svetost in Njegovo Katoličko Veličanstvo mirno sporazumela. (45)

Jasno je torej, kakor je že vsa španska duhovščina razložila, da se glede samostanov ne da prav nič ukreniti, če se preje ne sporazumeta Vatikan in španska vlada. Vatikan je pa tudi, kakor se dobro ve, pripravljen odnehati, kolikor so vladne zahteve kolikor upravičene, nikakor pa se ne bo dal zapeljati do tega, da bi se odpovedal kaki svoji pravici in dal špansko-francoskemu svobodomiselstvu možnost izvesti ferrerovski program.

Španski katoličani so dobro organizirani. Bivši ministrski predsednik Maura vodi veliko konservativno stranko, koje glavna glasila so Epoca, El Mundo in ABC; Karlisti v Kataloniji so odločni katoliki, njihovi listi so: Correo Catalan, Diario de Barcelona, Gaceta del Norte, Correo Espanol ter Siglo Futuro; največji katolički list pa je El Universo.

Liberalci imajo: El Diario Universal, El Liberal, El Imparcial in El Herald. Liberalce vodijo Moret, dva starčka: Montero Rios in general Lopez Dominguez ter prebogati grof Romanones. Canalejas sam je radikalni liberalci v zvezi z republičani.

Republičane vodijo Sol y Ortega, Leroux in Aybarati. Njihov list je El País, ki ga piše duhovnik odpadnik Ferrandiz.

Socialisti pišejo list La Manana.

Kar se tiče politične zavednosti, ¾ Špancev sploh ne gre nikoli voliti. Zato je Maura 1909 uveljavil volivno dolžnost. Poslanci ne dobivajo nobenih dijet, zato jih vlada podkupuje s službami, upravnimi mestni, sinekurami in vladnimi mestni.

Katoličani imajo zadnje čase polnoma moderno krščansko-demokratično strugo. Voditelji so se izučili v München-Gladbachu pri katoličkem Volksvereinu. Prav samostani so v tem oziru najmarljivejši. Duhovščina je visoko izobražena.

Alfons XIII. ima hude dnone. Najbolj ga še obdeluje njegova žena in njena mati, Beatrixa battenberška. Ta luterkanka se vsak dan ošabno vozi v anglikansko cerkev v kraljevi palači in intrigira zoper mati-kraljico, plemenito Marijo Kristino, katere ubogi Alfons

noče več poslušati. Pravijo, da je sam papež pisal, da se Canalejevim reformam ne more ustavljati. Mladi možima tudi ogromne dolgove, katere mu pokrivajo liberalni magnati.

Alfons XIII. si kopije sam grob. Canalejevi udarci sicer merijo na Petrovo skalo, ta pa jih bo kakor vdarce marškaterega drugega zagrizenega liberalnega puhloglavca odbila in padli bodo drugam: po prestolu alfonzovske dinastije. Katolička cerkev pa bo tudi to mirno preživel: ali vlada don Alfonso ali don Carlos ali don Jaime ali pa kak Lopez Dominguez kot predsednik republike, to ji je čisto vseeno. Špansko ljudstvo je francoski vpliv vsekdar premagalo: cesar ni bil vstanu Napoleon, tega tudi Briand in Jaures ne bosta dosegla. Če pa pride čas resničnega preporoda, ga bo na Španskem mogla izvesti in tudi dejansko izvedla le španska katolička duhovščina, ne pa stipendisti pariške lože in tudi ne veleumnii Alfons XIII.

Na svetovni razstavi v Bruselju.

IV.

Razmotrivanja o belgijski prestolici. — Glasovito bojnišče Waterloo. — Justična palača v Bruselju in druge monumentalne zgradbe. — Narodnostne razmere v Belgiji. — Preobljudenost flamanskih pokrajin. — Nadproducija delavskih sil. — Pokrajinska slikovitost Belgije.

Prestolica kraljevine Belgije, ča-robni, v sredi zemlje ležeči, z mnogimi prelepnimi zgradbami okrašeni Bruselj čuva pred svojimi vratmi v razsežnem Bo i de la Cambre svetovno razstavo, ki doslej ni bilo para na zemeljski obli. Mladi, simpatični belgijski kralj Albert je prevzel protektorat. Sekularna razstava v glavnem mestu Argentinijski Buenos Aires, ki letos prireja prigodom stoletnega obstanka te vzcvetajoče južnoameriške republike, se z bruseljsko razstavo po mnemu očividcev niti zdaleka ne more primerjati. V resnici je malo kulturnih dežel, kot je Belgija: ne dosti večja od Kranjske, hrani ogromno množino prirodnih in umetniških zakladov, deloma iz srednjeveške, kakor tudi iz nove in najnovejše dobe, kojih nagromaditev temelji deloma na veliki historijski pre-

»Mogoče. Toda podatki so doslej zelo malenkostni in Margoni je gotovo zelo dober policist, a vprašanje je, če ima tudi pravo razsodnost. Želja po vaši podpori, si jo indirektno izraža, mi tudi precej potrjuje moje mnenje. Naj se mu izpolni. Pooblaščam vas, da potujete službeno v Santa Barbarino. Tamkaj se prepričajte o položaju in ukrepane potrebno, kar se vam zdi prav.«

Naslednjega dne sem prišel v gostilno »Belvedere« pri Santi Barbarini, »Kje je gostilničar?« vprašal sem mlado žensko, prijetnega obraza, ki je na ognjišču v okajeni kuhinji mešala polento.

»Peljal je turiste čez Monte Croce, jaz pa sem njegova žena. Kaj želite, gospod?«

»Prenočišče za to noč in nekoliko večerje.«

»Oboje lahko dobite, ako ne zahtevate preveč udobnosti. Tu zraven je sobica s posteljo, in kakor hitro bo polenta gotova, dobite jo tudi vi s kosom sira in slanine.«

»Hvala. Dolga pot me je utrudila; lačen sem in žejen. Ali imate kozarec vira?«

»Gotovo. Tamkaj je gostilnička soba.«

Stopil sem v označeni prostor. Bila je mala soba, kamnitih tal, v kateri je bila dolga, surovo ohtesana miza in ravno take klopi. Na umazanorjavni

LISTEK.

Strah v vodnjaku.

»Mr. Jon Morton, 34 let star, neoženjen, zasebnik, visoke postave, s plavo, v sredi razdeljenim brado in lasmi enake barve, je pred dvema mesecema šel na potovanje po Nemčiji, Avstriji in Italiji. Zadnja poročila so dospela od njega iz mesta B. 8. julija t. l. na njegovo družino, ki biva tukaj, od tedaj pa ni o njem nobenega sledu. S seboj je imel večjo vsoto denarja. Prosimo za potrebne pozivnice. Vsi stroški se bodo povrnili ter izplačala tudi primerna nagrada za zanesljiva pojasnila.«

Tako se je glasila okrožnica, ki smo jo dobili od policije v Londonu. Izročili smo jo predstojniku zglašilnega urada. Okrožnico sem dobil nazaj s pripombo: »Mr. Jon Morton je prenočeval od 9. do 10. julija v tukajšnjem glavnem hotelu ter ni znano, kam je odpotoval.«

»Pokličite Margonija,« ukazal sem uradnemu slugi. Margoni je bil po mojem mnenju gotovo eden izmed najbolj sposobnih naših policijskih agentov. Bil je majhne postave, a zelo spreten ter je imel zelo dober nos. Sicer ni imel mnogo šolske izobrazbe, pač pa precej praktične izkušnje, ter je bil v službi izredno vztrajan. To vse mu je bogato nadomeščalo, kar mu je primanjkovalo telesne moči. Aretacije je izvršil v zelo redkih slučajih, ker bi podlegel vsake-

mu količaj močnemu človeku. Namesto tega pa je znal poiskati vsako sled, ki je vodila do odkritja kakega zločina. Margoni je bil gotovo v tem slučaju primeren človek. In res! Dopoldne sem mu pojasnil celo omenjeno zadevo ter z nekoliko besedami označil korake, ki naj jih stori v svrhu poizvedovanja za Mortonom na licu mesta, popoldne pa mi je že poročal o uspehih.

Mr. Morton je prišel v naše mesto 9. julija popoldne z južnim ekspresnim vlakom, nastanil se v glavnem hotelu ter se potem izprehajal po mestu. V banki N. je izmenjal bankovec za 100 funtov šterlingov v napoleondore. V hotelu je pojedel priprosto večerje, ukazal si prinesti nekoliko mrzlih jedi in steklenico vina v svojo sobo ter je račun poravnal še istega dne. Kdaj in kam je odpotoval naslednji dan, se ni moglo izvedeti, ker je od tega časa bil nastavljen na hotelske sobe nov natakar, kakor tudi sluga, od ostalega hotelskega osebja pa se tujca nihče več ni spominjal. Na računu v hotelu je bila tudi opazka: »Za pošiljatev kovčeka v Genovo — 15 lir 26 centesimov.«

Na brzjavno vprašanje sem dobil od kvesture v Genovi odgovor, da leži dotični kovček še sedaj na kolodvoru v Genovi. Mr. Morton torej ni prišel v Genovo in upravičen je bil sum, da je kmalu potem izginil, ko je zapustil naše mesto.

Na kak način pa je odpotoval?

Težko, da bi se odpejal z železnico, ker potem bi bržkone ne oddal svoje

prtijage kot tovorno blago. Najbrž je odšel peš iz mesta na kak izlet. To se je moglo sklepati tudi vsled dejstva, da je naročil v svojo sobo v hotelu mrzlih jedi in steklenico vina. Ker pa je račun poravnal še oni večer, je odšel na izlet bržkone že zgodaj zjutraj.

To je bilo vse, kar se je moglo v prvih trenutkih dognati in na podlagi teh prvi poizvedb in domnevovanj je moral Margoni nadaljevati začeto poizvedovanje.

Po osmih dneh sem prejel od Margonija s svinčnikom pisano pismo slednje vsebine:

»Blagorodni gospod komisar!

Stopil sem v službo v gostilni »Belvedere« zraven Sante Barbarine

Branislav Nušić in slovenska narodna dama.

Banket s klobuki na glavi — belgraj ska specialiteta.

V Belgradu imajo nekega Brani

slava Nušića, ki ondotno gledališe na kontrakt zalaga z dramami. Mož je znan po neizčrpnosti svojega govorjenja in nedosegljivosti svoje duhamorje ne dolgoveznosti. Ko so šli izvestni Slovenci in Slovenke davej v Belgrad pokrokat, je bil Branislav Nušić samopodobi sebi umevno najbolj vesel ženskega spola in temu navdušenju je tudi javno dal duška na nekem banketu. Če ne bi bilo zdaj pasjih dni, ki povzročajo v časopisu splošno praznoto, bi najbrže je ne bila širša javnost nikoli izvedela kaj je Branislav Nušić v tisti srbski oštariji v pozni noči o »slovenski ženi« klatil, tako pa je zdaj »Narod« v posebnem članku razodel tisto belgrajsko klobaso. Začel je Branislav Nušić Mahničem, češ, bile so slovenske žene tiste, ki so zabranile, da niso zmagale njegove mračne ideje, kajti če bi v onih časih slovenskih narodno - naprednih žena ne bilo, »bi danes ne pozdravljal v svoji sredini Slovencev«. Mi smo si cer dozdaj vedeli, da je živel in še žive nek Mahnič, ki je izdajal »Rimskega Katolika«, zdi pa organizira istruj-

Katolika», zdaj pa organizuje istrski Hrvate, toda to pa nam je ostalo prikrito, da se je kdaj meril s slovenskimi narodno-naprednimi damami, šmanj pa smo vedeli, da so v tej vojski zmagale — ženske. Branislavu Nušiću je zgodovina namenila, da odkrije svetu, zakaj niso Mahničeve ideje prodrl — bile so ljubljanske liberalne amazонke, ki so preprečile, da ni moge Mahnič splesti tisto črno »nit med Dunajem in Rimom«. Bilo bi torej primereno, če bi se odslej slovenske narodno-napredne dame narisale kakor grški parke s — škarjami v roki . . . Toda vrnimo se k Branislavu Nušiću. Ko so slovenske narodne dame pobile Mahniča, kakor je Samson z oslovimi čeljusti potolkel Filistejce, so se pridružile Aškercu, »ki je z jeriško trombo svoje ostre poezije rušil okope mračnjaštva«. Branislav Nušić nas je tu poučil, da narodno delo naših liberalnih dam obstaja v — trobentanju, ki podira ljubljanske zidove. Nato navaja Branislava Nušić najodličnejše trobentarice na slovenskem polju in »predstaviteljice humannih čustev svojega naroda«. Trobentanje ter podiranje zidov in humana na čustva, to ne gre prav skupaj, pa se da vendar razlagati; pravijo namreč da je Branislav Nušić vedno suh in da se ne brani, če mu hoče kdo izkazati humanna čustva v konkretni obliki . . . Končno je Nušić hvalil lepoto slovenskih narodno-naprednih dam, bil je pa že tako navdušen, da ni prav vedel, kak veže, zato je dejal, da je »njihova lepota brez okrasja«! Ta je pa dobra. Končal je pa: »In pred tako ženo **klobuk doli** in zakličite: Živila Slovenka. Bil je to toast na banketu belgrajskih mestne občine. Kakor se iz Nušićev napitnice jasno razvidi, imajo v Belgradu to navado, da pri banketih se dijo pokriti in toaste poslušajo s klobukom na glavi; šele, kadar kdo konča,

»Zaradi tega, ker ga ni spremljaj čez Monte Croce gostilničar Donat Pagoni, ki je bil takrat edini vodnik. Donato ima zelo natančno vodniško knjižico. Iz te je razvidno, da je prišel 10. julija domov z neke ture, od 11. in 12. julija pa manjkajo vsi podatki in Jonu Mortonu ni nobene opazke niti vodniški knjigi, niti — kar je še bolj sumljivo — v knjigi za tuje, kamor se

sumljivo — v knjigi za tujce, kamor se mora vpisati vsak gost, ki prenočuje.
»Ali veste to gotovo, Margoni?«
»Gotovo, gospod komisar, še vedem. Ako boste pregledovali jutri knjigo za tujce, se boste prepričali, da je iztrgan iz knjige ravno oni list, na katerem bi moral biti vpisan Morton.«

»Ali je še kaj drugih sumljivih znakov na razpolago?«

Izročil mi je bel, koščen manšetni gumb, na katerem ste bili vrezani začetni črki J. M. Zelo važna najdba. A pa je bil ta gumb last Jona Mortona in ga ni mogoče izgubil kak drug turist, ki ima enake začetne črke v svojih imenih?

»In vsled česa sklepate, Margot?« da je bil Morton nasilno spravljen poti? Ali smatrate gostilničarja in voznika Donato Paganija za spesobnega

»Tega ne, gospod komisar. Mož pohlepen, kakor sem se mogel prepletati v nekoliko dneh, kar sem tukaj pač pa je zelo nagle jeze in nasilen človek.«

manire so v Belgradu . . . Branislav Nušić pa se je brez dvoma s tem svojim toastom zelo postavil, le na glavno reč je pozabil: na dejanske zasluge naših narodnonaprednih dam na narodnem polju. Najbrže jih še zadostí natančno ne pozna. Sicer bi bil v svoji napitnici brezdvoma omenil, da naše narodnonapredne dame v prvi vrsti marljivo skrbe, da Slovenci ne pozabimo nemščine, vsled česar jo same pridno in dosledno medseboj govore; tudi so narodnonapredne dame tako humannih čustev, da hodijo večji del kupovat k nemškim trgovcem. Kar pa se tiče literature, bo gospoda Branislava Nušića gotovo zanimalo, da naše narodne dame najrajši bero »Zaljubljenega kapucina«. Če bi bil Branislav Nušić za vse te vrline naših narodnih in naprednih dam vedel, bi gotovo ne bil pozabil tudi pred temi rečmi — potegniti klobuk z glave . . .

Jeseniske novice.

j Sokolska internacionala. Kako daleč sega župarska narodnost, nam jasno kaže ta-le slučaj: Veliki narodnjak jeseniški Hauptmann je pred dobrim tednom razobesil sokolskim župarjem slovenske zastave, upajoč, da bodo pri njem župarji popili bogve koliko vinske župe. Teden dni pozneje pa so se na njegovem oknu že lesketali lepaki, s katerimi ponuja svoje vino, kar v treh jezikih: »Črno vino« — Schwarz — Nero!« Škoda, da ni zapisal še ogrskega: »Fekete!« Taki so pač naši župarji! Hiša narodna in jezik, pri žepu se neha vsa narodnost, žep pa bi bil najrajši nabasan z vsestransko internacionalo! Na zdar!

j Kaj bo s slovensko šolo na Jeseniniach? Ljudstvo in razni zastopi so prosili železniško upravo, naj jim odstopi pred jeseniškim kolodvorom del sveta za zgradbo nove šole. Toda »Volksrat« je sklenil drugače. Hitro se je odpeljala z Jesenic deputacija železničarjev, seveda nemških, na Dunaj in zahtevala, da se začno na omenjenem prostoru takoj zidati personalne stave za železničarje. Mi železničarjem jaka privoščimo, da dobe prekoprej do stojnih stanovanj. Toda za taka stanovanja je tudi mnogo drugih prostorov prikladnih, da, še prikladnejših. Ako se imenovani prostor za novo šolo ne bo dobil, bo samo ljudstvo oškodovano z železničarji vred. Sicer pa tukaj nima samo »Volksrat« svoje roke zraven, ampak tudi nekateri drugi močno suflirajo izza kulis, in to iz podle strankarske zavisti. pride čas, in ta je blizu, ko bomo objavili zelo lepe zgodbice izza teh zelenih kulis! Če bodo nekateri gospodje zato močno civilni, ne moremo komunicirati. Vsekomu kar je potreben

j Ljudsko gibanje na Golici. Kljub vednim vremenskim spremembam je letos na vabljivi Golici silno živahno življenje. Do 27. julija je vpisanih v slovenski Kadilnikovi koči že 548 izletnikov. Znamenje, kako se ta prijetna tura omili vsakemu, kdor jo je enkrat napravil. Saj pa tudi le malokaka gora nudi izletniku tako veličasten razgled po slovenski domovini, kakor ravno Golica. Tudi postrežba v slovenski koči je vseeno dobro. Na Blatnici je

mogle v gotovem slučaju privesti do zločina.«

»In vi ste našli gumb na dvorišču?«
»Da. Ležal je pohojen v travi in težko, da bi prišel na dan, ako bi ne iskal povsod indicijev, v hiši, kakor

»Peljite me na ono mesto, Marzena.«

»Ravno zato, ostali bomo neopazeni. Luči ne potrebujemo, mesec nam bo svetil dovolj. Poleg tega pa se iutri

do svetih dovolj. Poleg tega pa se jutri že mogoče vrne Donato in zato ne smemo izgubljati časa.«

Margoni je vedel, da temu ni bilo ničesar več ugovarjati.

»Le previdno, gospod komisar,« je prosil, »da ne pokvarimo vsega s kakim prenaglim korakom. Angela Pagoni ne zauna, tem manj, ako je sokriva zlo-«

zaupa, tem manj, ako je skriva zločina. »

Kolikor mogoče tiho sva zapustila hišo in stopila na dvorišče. Na dvorišču ni bilo ničesar izrednega. Majhen hlev za eno ali dve muli, kakor tudi lesena

koča za drva in seno, sta bila stranska poslopja gostilne.
»Malo gospodarstvo, zakaj pa rabi-
jo pravzaprav hlapca?« sem pripomnil.
»To vprašanje sem si že stavil sam,«
je odgovoril Margoni, »kar je dela
hiši in na dvorišču, moreta opravljati?
Donato in Angela sama, kakor sta ga
oskrbovali? Udi sama ne poroki, tudi

ski napis Alpenvereina, ki je lepo slovensko ime Golica potvoril v nestvor Kahlkogel, neznanokam izginil.

J Krupp in njegovo delo — o tem predmetu se bo predaval jutri v nedeljo zvečer v »Delavskem domu«. Predavanje bo pojasnjevalo 50 skopitičnih slik. Gotovo bo naše tovarniške delavce zanimalo, kako se dela v svetovnoznanji Krupppovi tovarni za železo. Zato naj nihče ne zamudi tega za naš kraj prezanimivega predavanja!

Idrijske novice.

I Lepega častnega meščana ima Idrija. Doslej še nismo vedeli, zakaj je naš napredno-mokraški občinski odbor imenoval Dragotina Lapajneta častnim meščanom; mislili smo vedno, da zato, ker se je pod njegovim županovanjem zdala skažena občinska hiša, ali pa zato, ker se je pod njegovim vzornim županovanjem izgubil cel letnik občinskih računov s prilogami vred, ali pa zato, ker se je tudi zavzemal za stavbo znatenite štev. 509 itd. Minuli teden pa nam je pokazal, da smo se doslej motili, in prišli smo do spoznanja, da je »tausendkünstler« Dragotin Lapajne zato postal idrijski častni meščan, da sedaj javno pred vsem svetom blati in sramoti svoje rojstno mesto, ki mu je podelilo častno meščanstvo! Ali ni vredno, da se tega častnega meščana postavi »pod Šturglaž« ali pa, da se ga dene »v rom?« Vam, ki to berete, se zdi to gotovo nemogoče; toda resnica je in ostane, da je Dragotin Lapajne dne 21. t. m. na Dunaju pri enketi glede čipkarstva popolnoma potlačil v blato tukajšnji čipkarski tečaj, učiteljice tega tečaja, kar tudi delo, ki se izdeluje v tem tečaju. Najbolj strupen čifut ne bi mogel tako podlo govoriti o zavodih in izdelkih svojega rojstnega mesta, kar je govoril Dragotin Lapajne minoli teden na Dunaju. Poglejmo pa, ali je res tako slabo, kakor je opisoval Dragotin Lapajne idrijsko čipkarstvo pred zastopniki nemškega, češkega in poljskega naroda? — **Idrijski čipkarski tečaj** je najbolj razvit zavod te stroke v Avstriji. Edino na tem zavodu je poseben tretji letnik, kjer se šoli odrasle deklice poučujejo poleg čipkarstva tudi v nemščini, obrtnem računstvu, obrtnem spisu, v knjigovodstvu in v strokovnem risanju. To je nekaka popolna obrtna strokovna šola, podobna onim v Ljubljani in v Kočevju. In namesto, da bi bil idrijski častni meščan ponosen na to, da imamo v Idriji vsaj en zavod za deklice, kjer se lahko še kaj več nauče kakor pa v ljudski šoli, pa se drzne ta zavod še blatiti in ponizevati kakor kako nepotrebno in ničvredno napravo. Seveda, pri snovanju tega zavoda niso imeli naprednjaki svojih prstov zraven, zato ta zavist in to sovraštvo! Da je pa zavod res dober, da trditi smemo, celo vzoren, ker delujejo na njem same dobre in v službovanju vestne učne moči, spričuje dejstvo, da se le s tega slovenskega zavoda sprejemajo deklice v dunajski c. kr. zavod za žensko domačo obrt, kjer se potem še nadalje izvežbajo za učiteljice c. kr. čipkarskih tečajev po

Kranjski in Primorski. Da, še več; pred leti je bilo kar s tukajšnjega zavoda več mladenek nastavljenih v Galiciji kot voditeljice čipkarskih tečajev, katere še sedaj v popolno zadovoljnost svojih predstojnikov vodijo. Ako bi bil ta zavod tako slab, kakor je to očital bivši suplent in sedanji štacunar Dragotin Lapajne, bi dotične gojenke gotovo ne bile sposobne voditi čipkarske tečaje v tujini. Častno je za našo šolo to, da niso šli ne na Češko ne na Tirolsko po učiteljice, temveč v Idrijo na Kranjsko, ki je veliko bolj oddaljena od Galicije kakor one dežele. — Kakšno je pa delo, ki ga izdelujejo gojenke in hospitanti tečaja? Čipkarski trgovec Dragotin Lapajne je na Dunaju rekel, da je »nagravzno« (scheuflisch), torej najslabše, kar si sploh kdo misli more. Tako je govoril na Dunaju; kako pa govoriti ta poštenjak v Idriji kot izvedenec pri sodišču? Ni dolgo temu, ko voditeljica tukajšnjega čipkarskega tečaja od neke delavke ni hotela sprejeti dela, ker se ji je zdelo preslabo. Dotična delavka — najbrže nahujskana od kakih priateljev čipkarskega tečaja — je šla iskat pravice k sodišču in — čujte — izvedenec Dragotin Lapajne je izjavil, da je dotično delo dobro in čipkarski tečaj je moral delo sprejeti. Torej v Idriji pravi, da je najslabše, kar se v šoli naredi, dobro; na Dunaju pa pravi, da je vse šolsko delo ničvredno. Kje je doslednost, gospod Dragotin? Ali se tako pred svetom povzdiguje isto mesto, ki Vam je podelilo častno meščanstvo? Ali je to rodoljubje, da se pred svetom črni in ponižuje zavode in obrt svojega rojstnega mesta? Ali dela tako značajni možje? Ali Vas ni sram svojega podlega ravnjanja? — Idrijske čipkarice, Ve si pa dobro zapomnite: Vaš zavod in Vaše delo je bilo že na mnogih razstavah odlikovano, Dragotin Lapajne pa, kateremu tudi nekatere izmed Vas znašate dobiček, pa Vaše delo blati pred vsem svetom ter ponižuje vrednost Vašim izdelkom.

i Naše učiteljice nimajo strokovne izobrazbe. — G. Dragotin ali jo imate Vi? Nikar no po sebi ne sodite drugih. Vi ste nekaj let prakticirali na naši realki in vendar še poskusili niste delati skušnje za pravega učitelja. Menite li, da so drugi tudi tako slabo podkovani v svoji stroki? Sedaj, kdo Vam je spodeleo na realki in nimate več tam velike besede, hočete pa na čipkarski šoli biti odločevalen nadzornik. Le malo bolj pohlevni bodite. Bauer je šel lahko stran, da Vam je prostor naredil za suplenturo, a takrat je bila realka še v občinskih rokah, sedaj je v državni oskrbi in bi kaj tacega ne bilo več mogoče. Tudi čipkarska šola je državni zavod in radi tega ima že druge nadzornike, ki strokovnjaško presodijo, ali ona spolnjuje svoje dolžnosti, ali ne. V Idriji se lahko košatite, a na Dunaju veje drug veter, ki se na opazke da je šola nič vredna, le pomilovalno posmehujejo.

i Prijatelji protialkoholnega gibanja pridite v nedeljo 31. t. m. ob 4. uri popoldne v prostore »Katoliške delavske družbe«, da se seznanimo in navdušimo za složen nastop proti alkoholnemu strupu!

i Člane »Katol. del. družbe« opozarjam, že sedaj na odkritje spomenika rajnemu dr. Fr. Lampetu in na dekaninski shod izobraževalnih društev, ki bo dne 21. avgusta t. l. v Črnom vrhu. Da bo pripravljalnemu odboru močne vse potrebitno oskrbeti glede obeda, naj se sedaj oglašajo v prodajalni »Kršč. gospodarskega društva« tisti, ki se nameravajo udeležiti teh slavnosti. Natančneje spored glede odhoda in drugih podrobnosti se objavi pozneje.

i Slovo. Dne 27. t. m. se je preselil na svoje novo službeno mesto v Št. Vid pri Ljubljani gospod nadučitelj Janko Bajec iz Spodnje Idrije. Koliko spoštanja in ljubezni je užival g. Bajec in njegova rodbina med tukajšnjim prebivalstvom vseh slojev, se je pokazalo sedaj ob slovesu. Priateljsko odhodnico mu je že dne 14. t. m. priredila idrijska podružnica »Slomškove zvezek« povodom njenega zborovanja v Zireh. Pri tej odhodnici je podala zlasti duhovščina idrijske in sosednje loške dekanije s svojo obilno udeležbo najboljši dokaz, da visoko ceni ono slovensko učiteljstvo, ki hoče složno z dušnimi pastirji učiti in vzgojevati šolsko mladino v pravem katoliškem duhu. V imenu učiteljstva tukajšnje podružnice se je poslovil od odhajajočega predsednika g. J. Novak, povdarjajoč v prvi vrsti častno dejstvo, da je bil tudi gospod Bajec med onimi maloštevilnimi, a neustrašenimi junaki, ki so pred desetimi leti, ob času najhujšega liberalnega terorizma, stali pri rojstvu Slomškove zvezek; v imenu duhovščine pa se je poslovil od njega gospod dekan M. Arko, omenjajoč lepo harmonijo, ki je vsikdar vladala med odhajajočim nadučiteljem, duhovščino in starši, torej med onimi tremi faktorji, ki so prvi in glavni vzgojitelji mladine. — Spodnja Idrija pa se je od svojega priljubljenega nadučitelja in njegove obitelji poslovila na predvečer odhoda, dne 26. t. mes. Pevski zbor Slov. katol. izobraževalnega društva je pod vodstvom bogoslovca g. Ant. Rovtarja priredil ljubko podoknico, med katero se je članica dekliške zvezke prav prisrčno zohvalila g. nadučitelju in njegovi g. soprogi za vse, kar sta dobrega storila v Slov. katol. izobraževalnem društvu, v Dekliški zvezzi in v telovadnem odseku Orel, gospod nadučitelj kot pevovodja, kot učitelj in predavatelj, gospa soproga pak kot vztrajna voditeljica gledaliških predstav. Kot viden znak hvaležnosti jima je govornica podala lep šopek cvetec kot znak vedne ljubezni, ki bo ostala neizprenjenega še tudi po njunem odhodu, pa krasen kip Sreca Jezušovega. Za dokaze tolike ljubezni in spoštanja se je gospod nadučitelj globoko ganjen zahvalil zagotavljač, da mu ostane katoliška organizacija v Spodnji Idriji vedno v najdražjem spominu ter da le želi, naj bi na začetki poti prav krepko napredovala. Nato se je precejšnje število društvenikov in društvenic in drugih priateljev odhajajočega zbral v prostorih izobraževalnega društva, da so vsaj še nekaj časa bivali v družbi ljubljene in spoštanje rodbine g. Bajčeve. Izpregovorila se je marsikatera napitnico, ki so

pa vse soglašale v tem, da nam je vsem jako žal, da nas zapusti gospod nadučitelj in njegova obitelj. Ker se pa to ne da več spremeniti, pa želimo odhajajočim, da bi si tudi med vrlim šentvidskim prebivalstvom v najkrajšem času pridobili ono spoštanje in ljubezen, ki so je uživali v Spodnji Idriji. Bog z Vami!

i Trgovci s čipkami industrijalci. Zašumelo je po našem mestu ta teden, veliko nejevolje in opazk je napravilo poročilo o znani enketi na Dunaju dne 21. t. m. Brali smo v »Slovcu«, čitali v nemških listih in se čudili nadutosti in drznosti nekaterih trgovcev. Tedaj naši mali trgovci s čipkami se kar že imenujejo industrijalce? Dosedaj smo menili, da je industrija oni, ki se res peča s kakim obrtom, a po obrtni postavi tudi skrb za svoje delavce. Ne samo, da jih za delo plača, temveč v slučaju kake nezgode tudi preskrbi in v starosti in onemoglosti daje primerne pokojnino. Tak industrijač je na pr. naš rudnik. Kaj pa naši trgovci? Njim je za delavke malo mar, le toličko gleda na njo, da bolj po ceni dobi od nje čipke, da ima on večji dobiček, to je glavna stvar, kako ona izhaja, za to se ne briga. Da še celo tako malo skrbe za svoje delavke, da jih še očitno zasmehujejo. Mesto da bi jim bili hvaležni, ker jih rede s svojimi izdelki, ko jim je drugod spodelito in bi ne bilo kruha, pa na shodih zabavljajo čez one, ki jim režejo kruh. Res čudni industrijalci!

Slovensko krščansko misleč učiteljstvo.

Dne 8. avgusta zboruje v Ljubljani »Slomškova zvezek« in praznuje obenem tudi prvo desetletnico svojega obstanka. Prestala je najhujše viharje in s tem se utrdila tako trdno, da se ne da izruti in uničiti več; živiljenske sile in moči ima v izobilju. Bili pa so za »Slomškovo zvezek« že silno slabí časi in že so mislili naši ljubeznivi nasprotniki: zdaj pa zdaj zgne »Slomškova zvezek« s površja. Pisali so ji že mrtvaški list, pa se sedaj danes lahko prepičajo, kako zelo so se varali!

Pa kako bi se tudi ne! »Slomškova zvezek« ima svoje geslo, ki ne bude vsahnilo nikdar: Veri, vzgoji, pouku! To geslo je »Slomškovo zvezek vodilo, vzdržalo prvo desetletje in jo bodo tudi v bodoče, ker je staro, pravo in edino blagonsno za vzgojo slovenskega naroda.

Liberalno učiteljstvo je omenjeno geslo zavrglo ter s tem pokazalo, da je stopilo na pot liberalizma, ki zamenjuje vse nauke našega najvišjega Učenika!

In to je nesreča in poguba, ki bi bila lahko usodepolna za ves učiteljski stan, ko bi se ne bila že pred desetimi leti pojavila temu zlu nasproti »Slomškova zvezek«, ki je danes že krepka četa v veselje šolstva, v strahu nasprotnikom.

Tovarišice in tovariši! Dne 8. avgusta tedaj vsi na krov, vsi v Ljubljano! Ne bojte se papirnatih bomb in streli; dosedaj še niso ubile nikogar! Naj vas

če ni njega doma, kadar opravlja svoj posel kot vodnik. Glavni vzrok je bržkone to, ker noče pustiti Donato svoje žene same.«

»Ali je ljubosumen?«

»In še kako! Seveda ne brez vzroka. Angela nima otrok in vé, da je lepo raščena ter da ima presneto lepe oči.«

»Kaj pa je tamkaj v kotu?«

»Vodnjak, ki ga pa le malo rabijo. Komaj pet minut od hiše teče studenec, ki ima dovolj pitne vode.«

»Ali je vodnjak prazen?«

»Ne, do enega metra pod robom je napoljen z deževnico.«

»In kje ste našli gumb?«

»Par korakov od tukaj. Ravno na tem mestu.«

»Torej v neposredni bližini vodnjaka. Ogledal si ga bom. Dvignite pokrov, Margoni.«

Agent je storil kot sem mu ukazal. Dvignil je primeroma težki, iz desk zbiti pokrov, ki je pokrival vodnjak. Naenkrat pa je vzkliknil in spustil pokrov na tla, kar je povzročilo precej šuma.

»Kaj je, Margoni?« vprašal sem presenečen.

»Oprostite, gospod komisar. Ranal sem si roko na žebelju. Poglejte rano. Sicer pa nima to nobenega pomena, samo da se nas ne bi slišalo.«

»Upajmo, da spi gostilničarka trdno spanje pravičnega. Vodnjak je bržkone zelo globok, sem dejal in se sklonil čezjen.«

Mesec se je jasno svetlikal na temni površini vode.

»Izredno globok, kakršnih se mnogo najde v teh krajih. Pred kratkim sem ga hotel zmeriti z vrvico, pa nisem prišel do dna. — Stojte, vrata se odpirajo, pozor, gospod komisar.«

Hitro sem se zravnal ob vodnjakovem robu.

V istem hipu se je začul krik od hiše: »Jesu, Maria, sua ombrä!« V par skokih sem bil pri vratih in držal za roko Angelo, ki je hotela pobegniti. Bila je smrtno bleda in tresla so se ji kolena.

»Čegav duh?« sem vprašal.

Potegnila je z rokami preko čela.

»Ah, vi ste, gospod, kaj iščete tamkaj ponoči?«

»Truplo tujega Angleža, ki ste ga umorili,« odgovoril sem s trdnim glasom.

Kakor da bi jo udarila strela, je padla gostilničarka na kolena.

»Usmiljeni Bog, jaz sem nedolžna. Anglež me je zasledoval ter se hotel spozabit nad menoj. Nepričakovano je prišel Donato domov ter mu porinil nož v hrbot.«

»In njegovo truplo?«

»Tamkaj je!« Z grozo je pokazala na vodnjak.

Govorila je resnico. Prihodnjega dne se nam je posrečilo dvigniti iz dna vodnjaka truplo umorjenega Jona Morton, ki je bilo obteženo s kamni. Našlo se je globoko rano v hrbotu. Denar in vrednosti so bile vse pri truplu. Donato je res zabodel Mortona vsled ljubosumnosti. To so tudi vnoščevali porotniki in

sodniki pri svoji obsodbi. Donato je bil zaradi uboja obsojen na večletno težko ječo. Angela pa je bila oproščena.

Rdečelasi hlapce Beppo je izginil, ko so aretovali njegovega gospodarja, zato pa je nesel v hranilnico policijski agent Giuseppe Margoni znatno vsoto denarja, ki jo je prejel z Angleškega.

Gostilna »Belvedere« je od tega časa popolnoma zapuščena ter je že napol razpadla. Ljudska govorica pa pripoveduje, da duh Angležev še vedno straši v vodnjaku.

»Dringlninglning!« zapeu je unkaj pr men tulifon, glich ke sm se prprauli, de b šou mal u mest na sprechod. Večer je blu že tku lep, de je kumi usake pu ure padl ene par kapl, pa je blu spet

dobr. Če se pa letas narajma kaš tak lep večer, pa na kaže de b člouk duma čepou ket en kp greha in čez žalastne čase jamru; ampak se gre vnu pud mil nebu, al pa u mest u kašna štarija, de se kej nouga zve.

»Dringlninglning!« zapeu je še enkat zgone pr mojmo tulifone, ke sm s ga unkat dau na žela mojga prijatla,

ne zapeljejo puhle fraze liberalnih učiteljskih kolovalij; njih vpitje je umlivo! Vsi, ki ste odločni in so vam nauki našega vzorčitelja sveti, vvi, ki se še niste izneverili božjim resnicam in naukom, ki ste jih poslušali iz ust rodnih majk in očetov, vvi, ki se trdite, da ste katoličani — vi vvi pridite na naš občni zbor, da slovensko ljudstvo dobi jasno sliko krščansko mislečega učiteljstva.

Vsi tisti, ki ste po duhu in senci naši — pa le pasivni, ker se bojite liberalnega zbadanja, dvignite se, osvobodite se! Razni izgovori, da zato in zato se ne more udeležiti, dandanes ne drže! Res je, da udeležniki naših zborovanj ne dobe potnin, kakor jih bodo dobili vvi oni, ki bodo šli v Novo mesto za »Zvezco«, ampak treba se je nekoliko žrtvovati, ker brez žrtev ni še bilo nikoli nobene zmage.

Na svidenje tedaj!

Velezanimiv prvi nastop Orlov Škofjeloškega okrožja v Selcih.

Pretečeno nedeljo je bilo v Selcih popoldne vse pokoncu. Vrli Orli Škofjeloški, starološki, selški, železniški so nas povabili v Selce. Nad 80 Orlov prikoraka po 2. uri v lepo okrašena Selca, kjer jih pred društvenim domom pozdravi predsednik našega izobraževalnega društva g. Jan. Kepec ter jih domača dekleta v narodnih nošah obdare s šopki. Po velikem shodu, kjer so navdušeno govorili gg. visokošolec Basaj, drž. in dež. posl. Demšar in dr. Krek, odkorakamo vvi na travnik poleg Trtice. — Ne maram hvaliti našega, pred kratkim časom ustanovljenega okrožja Orlov Škofjeloškega okraja, ker vem, da ti mladi fantje ne dajo na hvalo prav čisto nič, ravnotoliko kakor na zavavljanje od neljube jim strani. Vendar moram reči, da so nas mladi Orli s prvim svojim nastopom prav vse presemetili. Ne bi verjel, ako ne bi sam videl, kaj dosežejo ti mladi fantje v kratki dobi enega in pol in dveh let. Omenim le same vnanjosti: izborna disciplina, lahko, sigurno, zares orlovska kretanje pri prostih vajah, drzni, a gotovi nastopi na drogu, na bradljiv. Ogromna množica navzočih gledalcev je bila uprav frapirana, tako da odobravanju hotelo biti konca. Nad vse originalna godba, ki jo priporočamo vsem televadcem za manjša okrožja: glasovir, harmonij, violina, flauta, vse silno po ceni, ker so izvajali sami Orli! Med odmori nas je zopet navdušil krasni starološki moški zbor in selški mešani zbor. Da se je po televadbi vršila velezanimiva veselica na vrtu gosp. Fr. Tavčarja, kjer so razni govorniki dali duška svojemu navdušenju v vezani in prosti besedi, je samoobsebi umevno. Sad tega krasnega dne je: 1. Naše ljudstvo gori za mlade Orle in njih ideje, o katerih je slišalo na shodu in katere je gledalo pri televadbi. 2. Naše ljudstvo občuduje vztrajnost voditeljev in voditeljev, katere ljubi s hvaležnostjo polnim srcem.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

pu navad rad med šterem učmi; ampak ubes usaka reč prec u ta »Sluvenskmo Narude« na ta velk zgut. — Sm s mislu pu pot, ke sm letu preke Brege. — Buh vé, al me misl pršat, na kašna viža b se znebu stenic, ke jh je nalezu na Kramum u hutele al me misl pa puvabt na Črna Prst, ke ja je zdej usa ublezu? Neki pusebnega je prou gvišn. No, na Črna Prst b še šou spet iz nim že zatu, ke ma zmeri soj rukzok dobr nabasan; al na stenice se pa jest na zastopu, pusebn na polske ne. Kranjske b še panu na kašna viža, za polske pa res na vem nubenga mitlina. —

U takm premisljajn sm pršou, al prouzaprou prleto du Brega in že ud deleč zagledu mojga prijatla gespid dohtar Taučarja, ke je sedou vs sključen na en klop in delu iz ena palčca ene plane u pesek pred saba.

»O, al s že tle!« puzdravu me je prijazn, pumulu m roka in me pugnugraven sebe na klop. »Kar tlela se used, pa se uva pumenila!«

»A nisa mal fajhtne klupi?« sm prašu in pugledu klop, ke sa veseli kaplice ud ne. »Še prehladl se uja in štima uja zgub!«

»Oh, kaj štima! Štima sm že tku zgubu; sej nimam neker nč več za gvert; pousoj čja mt mladini ta velka beseda.«

»Jej, dej! Kua s uja delal tku težek srce. Enga žrjava uma pa že še ugnal, ni urah.«

O razvoju avstrijske živinoreje.

Pribivalstvo v Avstriji se pomnoži na leto povprečno za 250.000 oseb. To naraščanje pribivalstva povzroča, kar je čisto naravno, vedno večjo potrebo živil. K temu pa se ne sme prištevati, da so se v posameznih krogih pribivalstva zboljšale živinorejske razmere, vsled česar se je tudi zvišal znatno konsum. Kake vrste konsumni predmeti pridejo pri tem v poštev, je samoobsebi jasno. V prvi vrsti so to živila: moka, meso in mlečni produkti. S potrebo vedno večje množine živil pa se pojavlja vprašanje, ali je v Avstriji mogoče z naraščajočo produktivno zmožnostjo kmetijstva ustreči naraščajočemu konsumu. Naučni hocemo nekoliko podatkov o avstrijski živinoreji, da dobimo z ozirom na preteklost jasen pogled v sedanji položaj.

Vprašanje je, ako narašča v Avstriji živinoreja sorazmerno z naraščanjem pribivalstva. Leta 1869. je imela Avstrija 20,217.531 pribivalcev, goveje živine pa 4,435.277 glav. Leta 1880. je narastlo v Avstriji pribivalstvo na 22,144.244 oseb. Število goveje živine pa je znašalo 8,565.077. Leta 1890. je narastlo število pribivalstva na 24 milijonov in število živine na 8,643.936 glav. Leta 1900. je bilo v Avstriji 26,250.708 ljudi, živine pa 9,507.626.

Iz tega je razvidno, da je v prvem desetletju narastlo število živine neprično bolj kot pa število pribivalstva. V drugem desetletju ni živinoreja sorazmerno naraščala s številom pribivalstva in šele v tretjem desetletju je približno živinoreja stopila v isto vrsto s pomnoženim številom pribivalstva.

Gotovo je, da bi se v Avstriji dalo dosegiti veliko večje število goveje živine, ako bi se živinoreja tako gojila in množila, kot se je v Švici in Nemčiji. Potem bi imeli mi 15 milijonov glav živine, kar bi bilo več kot potrebno, da bi se pokrit ves konsum mesnih in mlečnih produktov.

Razvoj živinoreje v Avstriji v letih 1880., 1890. in 1900. pa izkazuje tudi še druge številke. Poleg goveje živine imamo tudi konje, ovce, koze in prešiče. Število konj je narastlo od leta 1880. do 1900. za nekoliko manj kot 20 odstotkov. Število ovac se je zmanjšalo za 30 odstotkov, število koz je ostalo približno enako, prešičereja pa se je pomnožila za 40 odstotkov. Pri tem vidimo, da se je ne glede na ovce in koze povzdržnila z govedo tudi enako ostala živinoreja, pri prešičih pa se je pokazal celo veliko večji odstotni prirastek.

Gotovo je tudi res, da bo pribivalstvo tudi nadalje naraščalo. Ako bo pa naraščala tudi živinoreja, je odvisno od izrednih razmer. Ena največjih ovir živinoreje je pač pomanjkanje ljudi, kar ovira marsikje kmeta, da bi vzdrževal toliko živine, kolikor proizvaja krme.

Z ozirom na preteklost pa se more kljub vsem tem neugodnim razmeram sklepati, da je avstrijska živinoreja napredovala z ozirom na količino, in v kakih zadnjih 10 ali 20 letih gotovo še bolj z ozirom na kakovost. V kmetijstvu pač prodira vedno bolj misel, da vrednost živine ni ravno v velikem številu, da povišuje vrednost živinoreji veliko bolj kakovost kot pa količina.

Upanje je, da se bo sedaj še bolj

»Ja, enga žrjava že, tu nč na rečem, al iz enga tega žrjava je ratu zdej že en ceu društu žrjavu. In ceu ta društu žrjavu, ke se mu prau »Skala«, m streže pu žeulej, kokr skopci pišetam. Ta narbl ma pa name pika obržerjou, in glich nega sa pustavl na vrh te skale.«

»Tu nč na de! Prava reč! A znaja, gespid dohtar, tist špl, ke se mu prau »koza klampf?«

»Kaj ga na um znou! Kulkat sma šipil duma u Pulansk dulin »koza klampf« in zbijal tist kamenček iz skaže dol.«

»No, vidja; pol je pa dobr! Jest sm biu tud učas majster u tem špil in sm zboru tist kamenček iz kumfina, če ga nubedn druh ni. Mislem, de tud še dons na um prenaročn pr tem špil in vidi uja, če se midva skop uzameva, ga uva tku spihlina iz kumfina, de se na u nekol več pubrau. Zdej nej m pa še poveja, kuku sa te žrjaví pršli du tega, de da dal sojmo društu ime »Skala«? Uni gvišn veja!«

»Prou za gvišn na vem, al men se tku neki svet, de sa ta ime uzel pu tistmo našmo glavnmo agitatori, ke se piše Skalja, al Skala, in je biu soje čase žnidar, pol agent najnega prijatla gespuda žepana Hribarja; pu tistem je u jeralk biu pr prefesar Knapiče za dinarja; ke je tud tuki spregu, se je pudau pa u Krajin in biu tam tulk cajta spet za pulitičnega žnidarja, dokler ni zamejnu šivanke iz fraklnam in prvanu spet nazaj u Iblana.«

povzdignila živinoreja v Avstriji s pomočjo milijonov, ki jih bo dala vlada kot nadomestilo za sklenjene pogodbe z balkanskimi državami. In kljub temu, ako se v neagrarnih krogih pojavi mnenje, ki je protivno proti dovoljeni odškodnosti kmetijstvu, se more vendar reči, da bo imelo mogoče kmetijstvo končno manj koristi, ako se zveča njegova produktivna zmožnost, kakor pa pribivalstvo samo. Mislimo, da je edino pravo mnenje, da prinaša vsak milijon, ki ga porabimo za zboljšanje produktivne zmožnosti kmetijstva, bogate obresti v hišo najmanjšega delavca.

Obsojeni laški irredentisti.

Dne 29. t. m. se je na Dunaju razpravljalo proti irredentistom Cavalieriju, Podettiju in Castelliju. Prvi se zasliši mlad dečko Cavallieri, ki je obtožen, da je pel pesmi, ki žalijo Veličanstvo. Po odpeti pesmi so kričali na neki slavnosti: »Živio Italija! Proč z Avstrijo!« Star je bil Cavallieri 14 let. Oče ga je pretepel, ko je doznal, kaj da je pel sin. Cavallieri tudi izpove, da je imel Podetti skrit dinamit. Podetti izpove, da je rabil dinamit za ribji lov in da ni naučil Cavallierija irredentovske pesmi. Zanikava, da bi bil irredentist. Tridentinska policija je pa poročala, da so se večkrat prirejale v Podettijevi hiši irredentovske slavnosti in da je bil Podetti v zvezi z italijanskimi državljanji. Bil je intimen prijatelj Colpijev. Predsednik prečita več obtežilnih pisem in neko pesem, ki so jo našli v Podettijevem zaporu. Pesem je polna velezidaških izjav in razčlanjenj. Jurist Artur Castelli, nastavljen pri tirolskem deželnem odboru, prizna, da je Colpijev in Podettijev prijatelj. Preskrbel je trikoloro za irredentovsko slavnost in okrasil dvorano. Velezidaški pesmi ni pel. Predsednik mu očita, da je Cavallieri izpovedal nasprotno. Prečita se pismo njegove sestre, ki ga svari, naj ne občuje s Tridentinci. Merler iz Trdenta izpove kot priča, da je delal prej pri Podettiju. Cavallieri je pel septembra 1907. protivavstrijsko pesem, da ga dražil. V Podettijevi hiši so ga zaradi njegovega avstrijskega mišljenja sovražili. Podetti je reklo, da bo okrasil svojo sobo zgolj s kraljevo podobo in če pride do vojske z Avstrijo, bo deserteriral in pristopil laški armadi. Senat je sklenil, da prešičejo Cavallierija še psihiatri in odredil, da ga izpuste iz zapora. Podetti je bil obsojen v petmesečno, Castelli pa v štirimesečno ječo.

AVSTRO-OGRSKA.

Socialno-zavarovalni odsek

je zboroval v petek in v soboto. Oskrbne stroške po bolnišnicah bodo plačevalne bolniške blagajne skozi štiri tedne. Po rodninice se ne prištejejo bolnišnicam. Nadalje se je sklenilo, da imajo železničarji in člani državnih delovršbenih blagajnih tiste pravice v upravi, kakor pri zasebnih delovršbenih blagajnah. Odsek je rešil vse paragafe, ki govore o bolniškem zavarovanju in naročil pododsek, naj prične razpravljati o nezgodnem zavarovanju. Pododsek bo imel sejo že 3. avgusta.

»Ja, kuku pa pride ta Skala al Skalja du tega, de »mladini« soj društu pu nem imenuje? Kulkr ga jest puznam, ga tku ni druga ket gofala!«

»Veš, mi leberalc sma že ud nekdi velik najnega držal. Če je on začeu pr kašnmo vuliuce agetirat iz sojmo »Mej lauf«, pa ga ni preh spustu iz rok, da ga je vuliuc vn vrgu, al pa šou res iz nim volt. Kokr pa veš, se skori usak društu krst pu kašn tak stvar, ke ja maja člani ta narbl u čast in mladini maja Skaljata za uzor rodaluba, zatu pa ta ime.«

»Jest na vem, a u tu držal, al ne. Jest preh mislem, de sa s žerjavari zatru zbral skala za soj društu, ke puznaja trde leberalne buče in s mislja: če iz skala na um nč upravl, pol pa adija. Iz skala znama skus predrt, iz druga rčjo pa ne, predobr puznama naše buče in vema, de se jh na prime ena reč iz lepga.«

»No, Pepe; tu nam daje mislt. Al use glich puzdraulama ta nou društu, ke sma prepričan, de se ni ustanovu zatu, de b mou u naš strank ta peru glas; al iz drugem besedam: de b mi plačval, žrjavari pa pil na naše unkoštenge, ampak de uja gledal tud sami na tu, de s prdubeja sredstu na druga viža za pijača, kulker ja putrebuje. Tku, zdej pa z Bugam, Pepe! Kedr te um spet nuci za kašn svet, te um pa puklicu pu tulifone.«

Boltatu Pepe iz Kudeluga,

Zborovanje avstrijskih poljedelskih zadrug.
in sicer drugo, sklicuje »Splošna zveza avstrijskih poljedelskih zadrug« dne 14. in 15. septembra na Dunaju. Spored je velevažen, zato se pričakuje obilna udeležba.

Društva.

— **Iz Tržiča.** Katol. izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču priredi na Šentansko nedeljo, 31. julija t. l. ob 4. popoldne v salonu g. Ankele pri »Žnidarju« veselico s petjem in igro: »Za letovišče«. Vstopnina: sedeži I. vrste 80 vin., II. vrste 60 vin., stojišča po 40 v. — 24. julija je sneg pobelil naše gore do višine 1400 m. Sploh imamo to poletje jutra hladna, kot bi bili že pozno v jeseni. — Sloški otroci so napravili 28. t. m. izlet na Brezje k Mariji Pomagaj pod nadzorstvom učiteljskega zborna. Ravno pred izletom se je vršil pogreb učenke III. razreda, Marije Zaplotnik, katerega se je ženska Šolska mladina udeležila v obilnem številu. Jetika je pridni delici končala mlado življenje. — V društvu sv. Jožefa sta bili zadnji čas dve zanimivi predavanji o spiritizmu. Udeležba obakrat povoljna. — Cerkveni pevski zbor je napravil v nedeljo, 24. t. m. izlet na Koroško v Gosposveto. Ondi je daroval v ponedeljek sv. mašnički g. župnik. Pri tej in pri konvencionalni maši so prepevali v slavni romarski cerkvi tržički pevci. Lepo se je razlegala po mogočni hiši božji slovenska pesem. Lepa hvala za vso prijaznost vlč. g. dekanu in kanoniku Bizerju, vlč. g. kanoniku Lasserju in g. organistu Holmerju. Priporočamo tudi drugim Slovencem to slavno božjepotno cerkev za romarske izlete.

— **Iz Katoliško mladensko društvo v Ljubljani.** Iz srca hvaležno Bogu, da je izmed njegovih članov prvi, č. g. P. Valerjan Sartory, dosegel mašničko čast, mu povodom njegove nove maše, ki jo bode pel dne 31. julija t. l. v kapucinski cerkvi v Gorici, iskreno čestita in se mu priporoča, da naj pri sveti daritvi prosi Vsemogočnega za prospeh in napredek ljubljenega našega društva. — Katoliško mladensko društvo.

— **Stavba Društvenega doma na Viču-Glincah.** Iz Viča-Glinc se nam piše: Po dolgem in vesestranskem prevarjanju se je tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo odločilo postaviti si lastni društveni dom. Te dni se je z delom že začelo. Zidarska dela je prevzel stavbeni mojster gospod Jakob Accetto. Lep, društvenim potrebam odgovarjajoč načrt je napravil stavbeni risar g. Ivan Mandelc. Le žal, da ga, upoštevajoč slabe finance, ne bomo mogli natanko izpeljati. Se to, za kar smo se odločili napraviti, nas navdaja s skrbjo — kedaj bo vse plačano. Zaupamo na pomoč velikodusnih somičljenikov in prijateljev verjnega delavstva, kateremu tu preti nevarnost od socialnih demokratov in liberalne strani. Pred vratmi precej rdeče še bolj pa liberalne Ljubljane moramo postaviti lastni društveni dom, da rešimo, kar se še da rešiti in zaježimo z izobraževalnim delom pritisk in naval dvojnega sovražnika. Volja je nad vse dobra, a finance so slabe. Zato pa prosimo naše somičljenike širom domovine, prisločite nam pri tem domolj

Nad eno uro dolgo pričevanje je gospod osolil in zabil s takimi zanimivimi ocvirki, da je bilo vse razvneto za napredok našega kmetijstva in življeneje in veliki posestnik Jamec prične v kratkem z zgradbo modernega hleva.

HRVAŠKA. Slep koalicije.

V četrtek zvečer je koalicija nadjevala svoje posvetovanje in ker se ni moglo spraviti v soglasje obeh predloženih predlogov in tudi ne dosegli edinstva za enega ali drugega, se je oba predloga zavrglo in sprejelo predlog dr. Hinkovića in Pribičevića, da se banu odgovori s pismom tako, da vprašanje Aranickega ostane odprt, koalicija pa izjavi svojo pripravljenost k pogajanju za nov sporazum z banom. Izvolil se je odbor, ki naj redigira besedilo pisma za bana, v katerega sta bila med drugimi izvoljena tudi banova ožja prijatelja mažarona Krišković in Šilović. Tako je bil odgovor banu sicer v principu sprejet, na predlog poslanca grofa Kulmer in dr. Dušana Popovića pa se je imel formalen sklep storiti šele prihodnje dopoldne.

Medtem pa se je zgodilo nekaj, kar jasno kaže, da Tomašić res ni čisto nič druzega, kakor eksponent ogrske vlade grofa Khuena — in pa, da so v koaliciji izdajavci ali pa šleve. Dasi je namreč bila sklenjena stroga tajnost o toku in začasnih sklepov konference, je ban vendarle še tisti zvečer zvedel za vsebino pisma, ki mu ga koalicija pošlje in je takoj s prvim nočnim vlakom — odpotoval v Budimpešto h Khuenu po informaciji! Zares, malo več pomenja hrvaško banstvo! Tomašić se je debele ure zadržal pri Khuenu in popoldne zopet odpotoval v Zagreb.

Koalicija je včeraj ob pol eni uri popoldne končala svoja posvetovanja in soglasno sprejela sklep, da se banu pošlje ta-le odgovor: »Ker je po najvišem odloku Nj. ces. in kralj. Apostol. Veličanstva, s katerim ni bila sprejeta Vaša demisija, pakt, sklenjen v Budimpešti dne 25. januarja 1910. med Vašo Prevzvišenostjo in hravsko - srbsko koalicijo, ugasnil, Vaša Prevzvišenost pa želi dogovorov za ureditev novega odnosa, izjavila hrvaško-srbska koalicija, da je voljna z Vašo Prevzvišenostjo stopiti v pogajanja, da se najdejo temelji novega sporazuma in jamstva za njegovo izvršitev. Hrvaško-srbska koalicija pa si pri tem nasproti Vaši Prevzvišenosti pridružuje v vsakem pogledu proste roke.«

Koalicija jo je s tem pismom spremeno izpeljala v vsakem oziru, zlasti je pomembna sloga, ki se je na tem temelju iznova pokazala v koaliciji. Sedaj pride na vrsto dr. Tomašić.

BOSNA. Sabor.

28. t. m. je sabor razpravljal o proračunu za bogočastje in nauk ter je baron Pittner označil vladno stališče z ozirom na tozadovne predloge proračunskega odseka. Ti predlogi gredo za tem, da se vzame subvencije katoliškim šolskim zavodom, ki jih je ustanovil nadškof dr. Stadler in ki stope še zdaj pod njegovo zaščito, zato pa naj bi se zvišalo subvencije frančiškanskim zavodom. Pittner je izjavil, da se bo vrla ravnala po predlogu odseka, da bo podpirala le tiste šole, v katerih je pouk srbsko-hrvaški, izjemo prosi le za šolo Bolniškega podpornega društva v Sarajevu, v katero pohajajo večinoma otroci častnikov in uradnikov. Nadaljnjo zahtevo odseka, da se uvedi v vse bosansko-hercegovske ljudske šole cirilično in latinicno, smatra vrla za popolnoma upravičeno in bo tej zahtevi že pri prvi novi izdaji šolskih knjig ugodila. Nato je dobil besedo nadškof dr. Stadler, ki govoril proti nameravani odgovornosti subvencij nadškofijskim šolskim zavodom. Pač naj se zviša podpora frančiškanskim šolam, a ne uniči naj se s tolikimi stroški ustanovljenih njegovih zavodov, ki brez vladne podpore ne morejo izhajati. Ob Stadlerjem govoru so vsi Srbi in večina Moslimov odšli demonstrativno iz zbornice.

Vlada proti Hrvatom.

Sredi avgusta bi se imela v Sarajevu vršiti o priliki blagoslovitve zastave »Hrv. Sokola« velika hrvaška slavnost, a baron Burian je odredil, da se slavnost v zadnjem hipu prepove. Cerkveno slavnost bi namreč imel opraviti dr. Stadler, in sarajevski Sokoli so po večini Udrugaši. To je vrladi dovolj, da prepove slavnost in to v očigled dejstvu, da se je pred štirinajstimi dnevi v Sarajevu vršila velikanska srbska slavnost ob blagoslovitvi zastave srbskega Zenskega društva, pri kateri je bil oficijelno navzoč deželni šef z vsemi vladnimi zastopniki — in pa 100 govor iz Belgrada. Rečeno pa je bilo

Sokolu, da bo prepoved takoj preklicana, ako za blagoslovitve zastave določijo kakega frančiškana. Tako vrla nesramno izrablja žalostni spor med bosanskimi Hrvati.

Srbi proti zedinjenju z Dalmacijo.

Sarajevska »Srpska Rječ«, glasilo srbske narodne stranke v bosanskem saboru, se dne 29. julija nenavadno ostro izjavljuje proti baje nameravemu priklopiljenju Bosne k Dalmaciji, ker bi na ta način ostali Srbi nasproti Hrvatov v manjšini. List pri tem apelira celo na mažarsko koristoljubje in pozivlja Mažare, naj iz ozirov na lastne koristi preprečijo ta načrt, ki bi pomejnal začetek trializma.

CESARSKE VAJE ODPOVEDANE.

Sef generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf naznanja, da so letošnje cesarske vaje odpovedane z ozirom na konjsko smrkavost.

ŠPANSKI KULTURNI BOJ.

Z vso gotovostjo se trdi, da prekine Španska vse diplomatične zveze z Vatikanom.

ANGLEŽI OSVAJAJO TIBET.

Angleži prodirajo v Tibet, da varujejo koristi angleške trgovine, kakor trde, a dejansko se hočejo polasti Tibeta.

JUDJE V AVSTRALIJI.

Avstraljska vlada namerava v zahodni Avstraliji naseliti en milijon ruskih judov. Ves avstralski zahod ima zgolj 184.000 prebivalcev. Po nasejlevanju ruskih judov se zahodna Avstralija popolnoma pojudi.

RUSIJA UVEDE NOVI KOLEDAR.

Ruski državni zbor se bo pečal jesi z uvedbo novega koledarja. Gotovo je, da sklene reformo. Duma se bo pečala z uvedbo novega koledarja spomladi. Uvedbi novega koledarja nasprotuje le še sinoda.

Liberalci proti belokranjski železnici.

Kar uganjajo liberalci proti belokranjski železnici, je že naravnost zločinstvo, za katero je odgovorna cela liberalna stranka. »Narod« je priobčil članek, koder na podlagi čisto izmišljenih dejstev izkuša z vso silo dokazati, da se belokranjska železnica ne bo gradila. Trasa je gotova, postaje so določene, zakon je sklenjen, denar je tukaj, stavbno vodstvo izdeluje že podrobne načrte, delo se bo oddalo, za prihodnjo spomlad je pričetek gradbe določen, vsa Belokrajina pričakuje, da se izvrši njena srčna želja, celo krajevni prepriki so že ponehali, ker hoče vsakdo le pospešiti zgradbo železnice — liberalci pa rujejo. Ravnino to jim ni všeč, da bi bili ljudje edini, složni, brez prepriki. Pravi liberalec mora vedno hujskati, živeti v prepiru, preklinjati, zabavljati in tožariti. Pred volitvami mora liberalec že po stari navadi lagati, drugače nima miru. Zato pa lažejo zdaj, da železnice ne bo, ter takoj pristavijo: Tega so klerikalci krivi.

Ni še dolgo, kar so pa upili: Belokranjska železnica se bo gradila, to je gotovo! Tukrat so pa pristavljal: To so liberalci naredili. Take barabe so liberalci!

Ker je nastal spor na Hrvaškem o nadaljevanju trase in ker hočejo Mažari mesto projektirane železnice izpeljati drugo prog ona Novi, pa liberalci vprijejo: Zdaj pa belokranjske železnice ne bo! A to je za zgradbo belokranjske železnice čisto brez pomena, katero traso izberejo na Hrvaškem. Trasa belokranjske železnice je določena in se zgradi neodvisno od translitanskega dela. To nam potrebuje informacije, ki smo jih dobili glede belokranjske železnice ravno zadnje dni na naše pozivobe od kompetentne strani. Kdor nasproti govoril, je brezvesten hujščak in mu naj Belokranjec vrata pokaže!

Kar se tice liške železnice, se glasi zadnje poročilo tako: V Budimpešti se je vršil včeraj dne 29. julija popoldne ministrski svet, h kateremu je bil poklican tudi hrvaški ban, ker se je imel ministrski svet posvetovati o najetju posojila za železniško zgradbo in o zgradbi liške železnice. Ze od leta 1867. sem zahtevalo Hrvatje liško železnicu in razne investicije, in sedaj namerava vrla tej hrvaški želji ugoditi; iz velikega posojila, ki se najame za investicije na Hrvaškem, se naj zgradi tudi liška železnica z zvezzo z Dalmacijo. Da se to vprašanje uredi, je ministrski predsednik Khuen brzjavno poklical bana dr. Tomašića v Budimpešto. Ban je imel pred sejo ministrskega sveta v tem pogledu dveuren pogovor z grofom Khuenom.

Iz tega je jasno, da se resno misli na zgradbo železnice v najkrajšem času tudi na Ogrskem. Kakor rečeno, je pa zgradba belokranjske železnice čisto neodvisna od tega, kar se zdaj posvetuje v Budimpešti, ker je določena po nagodbah in po zakonu. To je za vsakega pametnega človeka danes jasno, samo za liberalce ni nikoli jasno, kar je za ljudstvo prav, ker liberalci politično živi le od hujškanja in prepira.

Dnevne novice.

+ **Sestanek kat. narodnega dolenskega dijašta** se vrši, kakor je »Slovenec« poročal, dne 7. avgusta v Črnomlju s sledenjem sporedom: V soboto zvečer ob 8. uri pozdravni večer. Govori g. dr. Malnerič. V nedeljo zjutraj ob 8. uri sv. maša s petjem; po sveti maši zborovanje dijašta s sledenimi predavanji: tov. bogoslov. Komljanec: Razvoj dolenskega dijašta in pomen dijaške organizacije; tov. kand. iur. Ilc: Dolenska nekdaj in sedaj; g. dr. Adlešič: Moderno pojmovanje jugoslovenske ideje. Ob 3. uri pop. zaupni sestanek dolenskih akademikov in bogoslovcev, referira tov. cand. phil. Šilc. Ob 4. uri popoldne se prične veselica s petjem, tamburjanjem in s trodejanko dr. Kreka: »Tri sestre« in sicer ob lepem vremenu na Gričku, ob slabem pa v društvenih prostorih. Želeti je, da se vsi, ki se hočejo sestanka udeležiti, prijavijo tov. bogoslovu A. Plevniku v Črnomlju.

+ **Poletne halucinacije v naprednem časnikarstvu** so res jako zanimive in priča — vsakoletnega degeneriranja liberalne stranke. Ta reva si sedaj domišljuje, da ji bo kdo verjel, če vpije, da je naša časopisje od »Kranjske hranilnice« podkupljeno. To vpitje blazno ponavlja dan na dan, mislec si v svoji poštenosti »če tudi ni res, nekaj bo že obviselo«, če ne pri pristaših »Slovenca« pa pri liberalnih omejencih. Pri tem seve liberalno časopisje samo vzbuja misli, da kriči kot star gréšnik, kajti liberalna stranka je imela od svojih prvakov podpisano resnično pogodbo z Nemci, liberalno časopisje je to zvezno hranilo, proglašilo jo za edino pametno politiko in zato prav lahko vračamo »Narodove« psovke nazaj na naslov liberalnega časopisa: »Liberalci časte samo zlatega teleta, zato tudi to ni bilo prvič, da so se prodali! Toda če jih ni sram, da se prodajajo kot obcestne vlačuge, naj se nikar ne zanaša na to, da je tudi ljudstvo izgubilo čut sramu.« Ker vpije »Narod«, da smo od »Kranjske hranilnice« podkupljeni, ker je Marjanščič (!) dobilo posojilo (!!), tedaj bi bili morali biti liberalci za dobe nemško-slovenske zveze od »Kranjske hranilnice« res podkupljeni, ker je takrat »Kranjska hranilnica« dala okoli 300 tisoč kron za mestno artillerijsko vojašnico in so imeli liberalci, kakor se sedaj, kako velike denarne zveze s »Kranjsko hranilnico«. Čudno, da liberalci, kadar jim je »Kranjska hranilnica« kaj dala, niso nič vpili, šele sedaj, ko več ne dobe, se dero na vse kriplice! To je takozvana slovenska naprednost in — poštenost! Tako kot s »Kranjsko hranilnico« smo »klerikalci« zvezani tudi s »Schulvereinom«, in to zato, ker je deželni odbor naklonil vzgojevalnemu zavodu »Angelj varuh« malo podporo. »Sl. N. piše: »Ako (ime-niten) »Narod« dokaz! Op. »Slov.« pa šulferajn faktično podpira šišenski »zavod za otroško varstvo«, in to trdimo mi z vso odločnostjo, potem je za vsakega poštenega Slovenca jasno, da je klerikalni deželni odbor — in naj je bil to vezan storiti vsled pogodbe s »Kranjsko hranilnico« ali ne, storil neodpušten, grd naroden greh, da je naklonil podporo takemu zavodu. Basta!« — Še hujša je »Soča«, ki piše: »Deželni odbor kranjski podpira germanizacijo. Dovolil je 800 K podpore nemškemu društvu »Schutzenverein«, ki ima v Šiški pod vodstvom neke plemkinje zavod, v katerem ponemčujejo slovenske otroke. Društvo vdružuje »Schulverein«! Torej roko v roki s »Schulvereinom« delajo klerikalci v kranjskem deželnem odboru za germanizacijo, odkar dobiva klerikalna stranka Judeževe groše iz nemške kranjske »sparkasse! Škandal!« — No, deželni odbor, kakor smo se informirali, je dal dotično podporo na priporočilo gospoda sodnega svetnika Milčinskega, ki je s svojo soprogo v odboru društva »Angelj varuh« in o katerem se vendar ne more trditi, da bi kaj pomagal kakim germanizatoričnim namenom. Že s tem pade vse vpitje liberalcev, o katerem mora tudi vsak posleni liberalec priznati, da je **lopoško**, še bolj pa vpitje liberalcev karakterizuje, da je **Gospod »Narodov« dr. Iv. Tavčar v deželnem odboru glasoval za pod-**

poro društvu »Angelj varuh in ni niti ugovarjal! S tem smo z liberalnimi halucinacijami opravili, sedaj le še mirno opozorimo tiste, ki imajo nadzorstvo nad »Narodom«, na potrebitno dostojnost, kajti za lopovske laži v »Narodu« bomo prijeli tiste, ki imajo »Narod« v rokah in ki ga nadzirajo. Prijeli jih bomo tako trdno, da se nam ne bodo izmuznili!

+ **Blamaža.** Ljubljanski »Slovenski Narod« se je silno blamiral. Kakor smo zadnjči poročali, se je z vso vnero zavzel za Masarykove intrige. To je bilo pa vendar nekoliko prehudo za ljubljanske Vseslovane, in »Slovenski Narod« od 28. t. m. mora krepko preklicati. V daljši notici mora zatajiti svojega ljubljence in celo govoriti o »nedopustljivem in krivičnem« postopanju Masarykovem, ki je udaril sam sebe po ustih. Da, da, liberalni uredniki brez blamaža ne morejo živeti.

+ **Desetletnica »Vzajemne zavarovalnice«.** Dne 1. avgusta preteče prvo desetletje, odkar je v Ljubljani »Vzajemna zavarovalnica« započela svoje javno delovanje. Kdor le nekoliko pozna težave in trud, ki se druži z ustanovitvijo takega zavoda, mora priznati, da je to vesel dan za zavod, ki je srečno prestal svoja otroška leta in si pridobil zaupanje občinstva širok domovine. Povodom tega jubileja ima uradništvo v ponedeljek zjutraj v zavodu na Rožniku sveto mašo. Zdaj, ko je tista zelena zavist ponehala, in se je pokazalo, da umazana konkurenca mladega zavoda ni mogla uničiti, želimo »Vzajemni zavarovalnici mnogo let mirnega in srečnega delovanja in želimo, da se njeno delovanje po celi slovenski domovini v drugem desetletju bolj in bolj utrdi in razširi. Svoji k svojim!

+ **Zborovanje kat. nar. primorskega dijašta v Trstu.** V soboto dne 6. avgusta se vrši pri Sv. Ivanu v Trstu v novi dvorani K. S. Z. zborovanje kat. nar. primorskega dijašta. Spored: Sobota dne 6. avgusta ob 9. uri dopoldne sveta maša. Ob 10. uri dopoldne otvoritev zborovanja. 1. Razvoj kat. nar. ideje in naše dijašvo. Poroča stud. iur. Vekoslav Vrtovec. Ob 2. uri popoldne: 2. Naše narodno obrambno delo. Poroča stud. iur. Josip Godnjič. 3. Občni zbor pododbora S. D. Z. za Primorje in ustanovitev podružnice. 4. Slučajnosti. Ob 8. uri zvečer priateljski sestanek. V nedeljo dne 7. avgusta dopoldne ogledovanje Trsta in popoldne veselica v korist »Slovenske Straže« v dvorani K. S. Z. pri Sv. Ivanu. Dijaki in priatelji dijašta najiskrenejše vabljeni! Tovariši! sporočite nemudoma svojo udeležbo na naslov Vekoslav Vrtovec, stud. iur., Vel Zablje p. Sv. Križ-Cesta, Goriško.

+ **Nov slovenski dnevnik.** Tržaški mladini so tudi pričeli stopati na lastne noge. Do tega jih je posebno privredna velika nezadovoljnost z »Edinostjo«. Po kavarnah kar glasno zabavljajo čez njeno puhlo pisavo in pravopis. Hudi so tudi, da jim dr. Gregorin tako trdovratno zapira predale svojega lista. Zato namernavajo z novim letom izdajati nov dnevnik, kateremu bo načeloval nek general N. D. O. V uredništvu »Edinosti« vlada vsled tega veliko razburjenje in čejo se, da imajo pripravljeno že cel sod solză, katero bodo baje v kratkem pričeli pretakati po »Edinosti« radi nevhaležnosti tržaških mladinov.

+ **Promocija.** Dr. bogoslovja Leo-pold Leonard je bil danes na krakovskem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja. Našemu odličnemu sotrudniku iskreno čestitamo!

+ **Cesarjevo 80-letnico** bodo Nemci slavili s tem, da nabirajo prispevke za svoja narodnoobrambna društva. Slovenci, posebno občinski zastopi, mi pa se spominjam ob tej priliki »Slovenske Straže«.

čin, ki je pa zelo komplikirano in se do-
slej še ni moglo rešiti. Glede šol, upajo
Hrvati, da bodo Italijani znižali svoje
zahteve.

— **O velikem požaru** na Gornji Podgori pri Črnomilju dne 25. julija se nam poroča: Požar, ki je razsajal dne 25. t. m., je 8 posestnikom uništil hiše in gospodarska poslopja z vsemi pridelki in krmo, ki je bila že spravljena. Josipu Mavrinu je pa zgorel tudi 1 vol in 2 prešiča, J. Laknerju pa 1 prešič. Škoda je 35.000 K, a zavarovalnina znaša skupaj komaj 10.000 K. Veliko zaslug za ostalo vas si je pridobila predgradska požarna brama z načelnikom g. Staudaharem, ki je nenavadno hitro bila na mestu nesreče in s svojim orodjem in vzornim gasilnim delom rešila, kar se je le še rešiti dalo in omejila požar. Tudi orožnika stražmojster Cuček in Drobnič sta hvalevredno nastopala ob požaru. Na pomoč sta prišli tudi požarni brambi iz Knežaka in Koprivnika, a žal, da je vode primanjkovalo. Ob takih prilikah se šele prav živo občuti nesrečno pomanjkanje vode. Ubogi pogorelci pričakujejo in prosijo pomoči vse milo-
srčne ljudi.

— **Požar v Naklem.** Velika je sicer nesreča, ki je zadela vas Naklo pretečeni terek, ko je požar vpepelil dve hiši z vsemi pritiklinami, vendar bi bila nesreča še nepopisno večja, ako bi bil pihal nasproten veter, in sicer zaradi tega, ker je popolnoma nedostajalo vode. Ravno to dejstvo bi moral biti povod, da bi se združile doslej nasprotni si stranke, da si napravijo za požar potrebno orodje, zlasti brizgalnico. A ne — ravno ta okolnost se je porabila, da se je sovraščvo še bolj zanetilo. Ko bi bilo tudi res, kar se v nekem dopisu očita, vendar bi moralno veljati pravilo, da naj se umazano perilo doma pere. Toda dopis je naravnost neresničen. Predvsem je naravnost neresničen, da bi bili Pivčani vodo zaprli. Izlivek, za katerega se tu gre, je vedno zaprt nekaterim posestnikom in se jim šele odpre, ako v bližnjem potoku zmanjka vode. V tem slučaju se je pa takoj odpri, kakor hitro so prišle ženske po vodo, ki to dejstvo tudi potrjujejo v priloženi izjavi. Vrhу tega so pa tudi Pivčani, kakor se je dopisnik, ki je bil na licu mesta od početka do konca požara, sam z lastnimi očmi prepričal, prav marljivo sodelovali pri delu, da bi se ogenj omejil. Kaj dopisnik ni videl Bohunjca, vulgo Mladiča, Toneta Zelnikovega, Klanškove dekle, Arnežovih deklet in drugih? Nepotreben in zloben je pa zlasti v tem slučaju napad na osebo, ki se imenuje kapitan v kitli. Ravno v tem slučaju je ta oseba vse prej zaslужila kot napad. Ona je prva pozvonila, ljudi skupaj klicala, sploh vse storila, kar je bilo v njeni moći, da bi se nesreča omejila. Delala je, kakor bi njej sami gorelo. Še na licu mesta je obljubila izdatno podporo za skrajno potrebno brizgalnico. Gospod dopisnik, ne razdvajati ljudi, ampak združevati! — I z j a v a. Podpisani potrjujemo z lastnoročnim podpisom, da smo prvi prišli po vodo za omejitev požara v Naklem k Pivškemu vodovodu, pa se nam ta ni zaprl, marveč nam je bil na razpolago z vsemi njegovimi izlivki. — N a k l o, dne 29. julija 1910. — Franc Jerala, Barbara Ahačič, Micka Solar, Miha Križaj, Marija Javh, Kokalj Frančiška, Cankar Leopold, Marija Črnilec, Jakob Jerala, posestnik, Jožef Jenko, posestnik.

— **Premovanje konj v Novem mestu.** Da bi vzbudila večje zanimanje za konjerejo, prieja vojaška oblast vsako leto v več krajih državno premovanje konj. V Novem mestu se je vršilo v petek, 29. t. m., ob 8. uri zjutraj na sejnišču. Pripravljenih je bilo nad 30 konj, premovanih 23; in sicer 6 kobil z žrebeti: 1. premijo je dobil Jožef Košak iz Mirne peči (60 K in srebrno svetinjo); 2. Župan Vehovec iz Žužemberka (50 kron); 3. Franc Franko iz Mršeče vasi (20 K); 5. Jožef Opalk iz Zamenškega (20 K); 5. Jožef Opalk iz Kameškega (20 K) in 6. Franc Straus iz Toplic (srebrno svetinjo). Nadalje: Jožef Štukel iz Zaboršta (40 K in srebrno svetinjo); Ignac Lendič iz Strlaca (30 K); Matija Banič iz Hrvaškega Broda (50 K in srebrno svetinjo); Martin Fabjan iz Čadraža (40 K); Franc Crtalič iz Grubelj (30 kron); premije po 10 kron so dobili: Franc Cimerman iz Doba, Franc Franko iz Mršeče vasi, Ignac Lendič iz Trlaca, Franc Medved iz Krške vasi, Janez Vrbič iz Ostroga; srebrno svetinjo pa: Jožef Smuk iz Pečajne vasi, Janez Lenič iz Mihovca, Franc Vrtačič iz Žihovega sela, Janez Stancar iz Kartejvega, Anton Lovšina iz Bele cerkve, Janez Bregar in Jožef Lokar iz Kartejvega. — Do letos je vojaška oblast konje, ki jih je potem puščala gospodarjem v posest in uporabo, kupovala sama, ne da bi zahtevala od strani lastnikov kakega prednaznanila. Od dru-

gega leta naprej pa bo moral, kdor bo hotel konja na ta način prodati, preje vložiti prošnjo pri pristojnem glavarstvu.

— **Umrl je** v Ratečah na Gorenjskem g. Jožef Matjaž, po domače Krevt, star 61 let.

— **Priprave za veliko gasilsko slavnost v Ljubljani,** ki se vrši dne 14. in 15. avgusta, so v najboljšem tiru. Dan nadan se priglašajo novi udeleženci. Na slavnost pride predsednik »Slovenske zvezze gasilcev«, g. Vozeb, ki bo tudi vodil zborovanje. Iz Češkega pride čez 700 gasilcev pod načelstvom staroste »Zvezze gasilnih društev« g. Matejom Mayerjem. Iz Moravskega se je že priglasilo nad 300 udeležencev. Tudi iz Slezke je že čez 100 priglašenih. Vseh Čehov utegne priti do 1500 mož. Poljake pripelje predsednik poljske »Zvezze«, dr. Civikličer. Hrvatov pride okoli 400. Tudi domačini se pridno priglašajo, tako, da se pričakuje ob slavnosti čez 5000 gasilcev v Ljubljani. Gasilci bodo stanovali deloma po hotelih, deloma po privatnih hišah. Korno poveljstvo pa je že dovoljeno 2000 slamic, ki se razdele po šolah.

— **Za ravnatelja učiteljišča** v Kastnu je imenovalo naučno ministrstvo glavnega učitelja na tem zavodu g. Vladimirja Nazora.

— **Sodnijska imenovanja na Primorskem.** Okrajni sodnik v Bovcu, Anton Borne je prestavljen v Gorico, sodnik Franc Vidmar v Ajdovščini je imenovan za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Bovcu. Za sodnike so imenovani avskultanti Milan Zgombič v Poreču, Anton Cigoj v Tolminu, dr. Anton Medveš v Ajdovščini, dr. Evgen Vidulich v Motovunu, dr. H. Petich in Peter Velič v Pulju ter dr. Edgar Ciancic v Kopru.

— **Slomškova zveza** bode imela letos svoje glavno zborovanje v ponedeljek, dne 8. avgusta v Ljubljani in sicer v »Rokodelskem domu«. Na predvečer pa pripravi zabaven sestanek svojim članom v »Unionu« z godbo in petjem. Vsi velecenjeni člani in prijatelji istih se že sedaj opozarjajo na letošnje zborovanje, ko obhaja naša zveza svojo desetletnico, tako čvrsta in mnogoštivilna — v velik strah našim liberalnim nasprotnikom.

— **Za pogorelce na Potoku** v občini Šmihel-Stopiče poslal je preč. g. duhovni svetnik Šalehar po milostivem gosp. protu dr. Elbertu 100 K. — Pri cerkvem prazniku v Vavti vasi so darovali župljani 100 K 56 v. — Darovalcem se iskreno zahvaljuje županstvo Šmihel-Stopiče in se priporoča še za nadaljnje darove ponesrečenim pogorelcem. — J. Zurec, župan.

— **Umrja** je včeraj popoldne v Loškem potoku gospa Neža Rus, rojena Mikulič, stara 66 let. N. v m. p.!

— **Podeljena** je župnija Motnik č. g. Ivanu Plahutniku, kaplanu v Ribnici.

— **Črnomaljske novice.** Volitve bodo v Belokrajini: to se spozna lahko iz obnašanja naših liberalcev. Postali so zadnji čas silno nervozni. Pa tudi svoje bistvo, ki je hinavščina, so pokazali. Naenkrat hočejo naše može vneti za neko — slogan. Tako mislijo naše ljudi slepiti. Zlasti, pravijo, je važno zaradi železnice, da Črnomaljci nastopajo složno. Hinavci! V »Narodu« psujejo g. župana Skubica še sedaj, da je defravdiral, doma ga pa vabijo k Spreitzerju, da bi ga vjeli zase. A on se jim pač ne bo dal. Naj jih malo potegne, da bodo imeli daljše nosove. Noben pameten mož ne bo verjel prav nič liberalcem, ker so lumparski in hinavski. Znano je pa tudi, da nam je železnico pridobila edinole naša Sloven. Ljud. Stranka popolnoma brez liberalcev. Strašno so jo dobili liberalci po nosu. Hoteli so namreč kupiti za Sokolski dom nek velik travnik ravno nasproti bodočemu kolodvoru. A naš gospod župan in gospod dr. Šturm sta isti svet kupila pred njimi, kar bo tudi nam v hasen. Liberalci bi pa še sedaj radi kupili oni svet in ponujajo že sto kron dobička. Ej, liberalci, boste morali že se nekaj primakniti, če bo sploh kaj kupčije. Ne bodite tako skopi! Nad vse sovražijo liberalci našega vrlega g. dr. Šturma, zato ker ni z njimi. Tako grdi so, da so nastavili posebne ljudi, ki naj odvračajo stranke od njegove pisarne. To je pač tako grdo, da mora vsak pošten človek pljuniti pred liberalcem. Vprašamo tiste belokranjske dobre duše, ki so vnete za razno skupno delovanje z liberalci, ali je skupno delo s takimi ljudmi možno? Obenem povemo danes liberalcem, da je dr. Šturm res trden naš pristaš in da nam da tudi maršik dober svet. A da bi vso našo politiko on delal, kakor liberalci mislijo, da bi on pisal dopise o njih, to pa javno povemo, da ni res. So še drugi, ki tudi kaj zmorejo in znajo, in sicer jih je precej več, nego pri liberalcih. Tako, da bodo znali!

— **Slovensko podjetje.** Slovenci na Koroškem napredujemo, počasi sicer, a vendar le. In tak napredek v tužnem Korotanu je vendar razveseljiv. — Pred par meseci je kupil grad Gamsenegg pri Guštanju (Gutenstein) z obsežnimi posestvi Slovenec g. Celestina. In ravnokar je kupil neki slovenski konzorcij vrelec kisle vode s posestvom vred na Tolstem vrhu pri Guštanju na Koroškem. Tolstovška slatinna dosedaj »Fettengupfer Sauerbrunn« imenovana, je izborna namizna zdravilna kisla voda.

— **Škocjan pri Turjaku.** Takega popoldneva, kot preteklo nedeljo, še nismo imeli v naši fari. Toliko koristnega, zabavnega, prijetnega je bilo, da je težko povedati. Glavne reči pa le bomo navedli, v znamenje, da ne spimo. Pri stari kaplaniji smo imeli shod s to-

— **Strelni pouk na srednjih šolah.** Iz Prage poročajo: Navodilo domobranskega ministra za strelni pouk na srednjih in strokovnih šolah bo domobransko ministrstvo v Pragi razposlalo meseca septembra srednješolskim ravnateljstvom. Na Češkem pride v poštev za strelni pouk 30 gimnazij, 17 realk, 8 učiteljišč in ostale srednje šole, katerih absolventi imajo pravico do enoletnega prostovoljstva, kakor tudi kmetijske šole, trgovska akademija, višje strokovne in gozdarske šole ter državna obrtna šola v Pragi.

— **Nadomestne volitve v bosenski sabor** se vrše 3. septembra, in sicer za dva katoliška in dva pravoslavna mandata.

— **Petdesetletnico peskega društva »Zore« v Karlovcu** proslave na srečanju način dne 14. in 15. avgusta t. l.

— **»Slovenec v Gradežu.«** V morskom kopališču Gradežu, kamor dohaja vsak dan več Slovencev, se sedaj prav pridno prodaja dnevnik »Slovenec«. Danes dne 29. julija je bil popolno razprodan in še vedno so povpraševali po njem. Tudi po mnogih železniških postajah ljudje povprašujejo po »Slovencu«, le škoda, da ga ne morejo dobiti, ker je navadno takoj razprodan.

— **Štajerski Slovenci na Gorenjskem.** V ponedeljek, dne 25. julija, se je okrog 1500 slovenskih romarjev iz Spodnjega Štajera na dveh posebnih vlakih peljalo k Mariji Pomagaj na Brezje. Pozdravni govor v cerkvi je imel č. g. gvardijan. Prvo pridigo ob 4. uri popoldne je imel profesor Kociper iz Maribora, zvečer ob 7. uri pa državni in deželnji poslanec dr. Korošec. Okoli pol 9. ure zvečer se je vršila veličastna rimska procesija. Slovenso je bilo, ko je poldrug tisoč vernih Slovencev z lučicami v rokah slavilo v gorenjih molitvah in pesmih Marijo, našo kraljico. Cerkveni stolp je bil čarobno razsvetljen. Drugo jutro, dne 26. julija, nas je ob 3. uri vzbudilo mogočno strešljanje in pritrkovanje zvonov. Pridigoval je župnik Gomilšek, slovensko sveto mašo pa je daroval v kapelici pred čudodelno podobo tinjski župnik Medvešček. Romarji so sprejeli vsi sveti obhajilo. Ob pol 7. uri so se podali na Bled. Vsi romarji so se vrnili zadovoljni domov.

— **Iz New Yorka** se je pripeljalo v Trst 28. t. m. na parniku »Austro-American« 54 potnikov I. razreda, 80 potnikov II. razreda in 204 oseb v medkrovu. V kajitah so se vozili večinoma Američani, ki so na počitniškem potovanju v Evropo. V Buenos - Aires je pa odplul 28. t. m. parnik »Sofia Hohenberg« z 800 potnikov. V Ameriki se vrnila na parnik več sto Špancev.

— **Notarski uradni dnevi.** Da ne bodo ljudje imeli nepotrebnih stroškov in zamude, javljamo, da ima g. notar dr. Bartol iz Kranjske gore na Jesenicah v občinski pisarni uradne ure vsak pondeljek dopoldne.

— **Mesarji in mesarice v Krminu** so prebrisani ljudje, ki si znajo pomagati, da mesnice več nesejo. Nenadoma je izvršila oblast pregled tehtnic po krminskih mesnicah; prišla je na sled težam, katerih so se posluževali mesarji pri tehtnicah v škodo strank. Naznani so bili sodnji in v Gorici se je vršila kazenska razprava proti njim. Mesarica A. Sfriso je obteževala tehtnico na strani za blago s težo 22 gramov. Dobila je za to 8 dni zapora. Pierina Tomadin je kaznovana na 10 dni zapora, ker se je posluževala teže 5 gramov. Dominik Pagnut in njegov sin Anton sta tehtala s težo 25 gramov v škodo odjemalcev. Obsojena sta, oče na deset, sin na 5 dni zapora. Ivan Pagnut je obsojen na 14 dni v zapor, ker je obteževal tehtnico s 14 grami. Emilia Gulin bo sedela 10 dni ter premisljevala o teži 15 gramov. Josip Pagnut ni mogel drugače, nego da je rabil v škodo strank težo 23 gramov. Obsojen je bil na 3 tedne zapora. Tako so delali pri prodajanju večjih in manjših kosov mesa ter zaslužili določene jim kazni.

— **Slovensko podjetje.** Slovenci na Koroškem napredujemo, počasi sicer, a vendar le. In tak napredek v tužnem Korotanu je vendar razveseljiv. — Pred par meseci je kupil grad Gamsenegg pri Guštanju (Gutenstein) z obsežnimi posestvi Slovenec g. Celestina. In ravnokar je kupil neki slovenski konzorcij vrelec kisle vode s posestvom vred na Tolstem vrhu pri Guštanju na Koroškem. Tolstovška slatinna dosedaj »Fettengupfer Sauerbrunn« imenovana, je izborna namizna zdravilna kisla voda.

— **Škocjan pri Turjaku.** Takega popoldneva, kot preteklo nedeljo, še nismo imeli v naši fari. Toliko koristnega, zabavnega, prijetnega je bilo, da je težko povedati. Glavne reči pa le bomo navedli, v znamenje, da ne spimo. Pri stari kaplaniji smo imeli shod s to-

le vsebino: Nastopil je najprvo gospod župnik in povedal, da današnji shod imej dvojen namen: začeti s predavanji izobraževalnega društva in ustanoviti »Slovensko Stražo«. Nato je govoril vrli, navdušeni g. Škulj, kapelan loškopotoški. V jedrnih besedah nam je razložil bistvo, pomen, korist izobraževalnega društva. Stvaren govor je zabelil z dobrimi ocvirkami — dovtipi. Z najboljšim priznanjem je bil sprejet govor, kateremu je sledila volitev odbora. Predsednikom izobraževalnega društva je bil izvoljen g. župan Andolšek. — Potem nastopi g. državnemu poslancu Jakliču. Govori o državnem in deželnem zboru, obstrukciji, o podpori za živinorejo, konečno preide na »Slovensko Stražo«, opisuje njen cilj in silen pomen za ves slovenski narod. Govor gospoda poslanca je bil sprejet s splošnim zadovoljstvom. Gosp. Jereb predlaga nato zaupnico »Slovenskemu klubu«, osobito gospodoma dr. Šusteršiču in Jakliču za njih požrtvovalno delo v prid našega ljudstva. Resolucija je bila sprejeta z navdušenjem. Zatem zopet nastopi g. Škulj, govorč v boju naših obmejnih Slovencev. V zares pretresljivih besedah je govoril o silnih bojih, ki jih mora biti obmejni Slovenci za svetinja vere in naroda proti Nemcu, Mažaru in Lahu. Dotakne se zgodovine našega naroda, na podlagi katere kaže krivico, ki jo nam prizadeva usiljivi tujec, lastec se naše grude. Le iz srca, ki zares ljubi svoj narod, more priti govor in živa beseda gospoda kapelana Škulja. Značilen je bil v celem govoru stavki: »Pod parazoli in v kočijah se je vozila naša narodna misel — zato je naš narod imel tako malo koristi od nje. — Sedaj, ko prideva misel izpod parazola in iz kočij v srce ljudstva, sedaj bo stvar narodna zazorela in šla v klasje. — Po govoru se je volil takoj odbor »Slovenske Straže«. Predsednikom je bil izvoljen g. Jakše iz Javorja, navdušen fant. Nato so se vpisali udje. In čuda, da 100 članov in članic je pristopilo. Vsa čast skocijski fari! Nadkritili so marsikatero župnijo. Shod je zaključil g. Jereb z željo, da bi vsejano seme vskalilo in prineslo obilo sadu. Navzočih je bilo nenavadno število mož in fantov, tudi žene in dekleta so se zbrale v častnem številu. Med govorom je svirala naša domača orlovska godba, ponos naše fare. Zlasti se nam je dopadla prav za danajšnji dan uglasbena pesem: »Bodi zdrava domovina«. Z lepim petjem so nas razveseljevale vrle pevke, na čelu jim naša Tila. — Zares prav koristno in veselo popoldne — želeli bi si kmalu kaj jednakega.

Neprijatelj koles. Franc Jeriša, samski delavec, je dne 16. maja t. l. v gostilni gospoda Petra Sitarja na Savi pri Ljubljani vzel novo 240 K vredno kolo. Nekaj časa ga je v zavaro metal po cesti ter s tem prizadejal gospodarju 10 K škode. Ko je bil tega športa sit, je pa kolo prodal za 60 K. Zagovarja se, da je bil od nekega tujca v to zapeljan. Tudi pri aretaciji je delal mestnemu stražniku Okornu sitnosti s tem, da se je štirikrat vrgel na tla. Sodišče ga je radi tativne odsodilo po § 178. k. z. na 7 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsakih štirinajst dni. Jeriša je bil že desetkrat kaznovan zaradi raznih deliktov.

Koroške novice.

k Grozen požar. Iz Št. Vida v Podjuni: Dne 23. t. m., proti 5. uri zvečer, je nastal grozen požar v Rikarjivesi, ki je v kratkem desetim posestnikom 26 večinoma velikih poslopij z vsem, kar je bilo v njih, upepelil. Ljudje so bili večinoma na polju, in ker se je ogenj vsled nastalega viharja hitro razširil, niso mogli kaj rešiti. Zgorelo jim je vse — nekaterim celo svinje. Škoda je nad 120.000 K. Pomilovanja vredni so pa naši pogorelci, ker so zaporedoma obiskani po nesrečah, kakor: po podjedih, suši, pred dvema letoma in letos pred dvema mesecema po toči. Zavarovani so sicer vsi, a za majhne svote, katere ne bodo nekaterim še za les zadostovali.

Štajerske novice.

š Smrtna kosa. Od Sv. Barbare v Halozah (Štajersko) se nam piše: Tu je umrl dne 20. t. m. Jožef Korošec, star 64 let. Zadela ga je nagla in nepričakovana smrt. V tork je še zdrav brizgal v vinogradu, a v sredo zjutraj se je prebudil že v večnosti. Služboval je 36 let kot cerkvenki pri tukajšnji župni cerkvi. Naj mu sveti večna luč.

Cerkniške novice.

c Duhovne vaje pri oo. jezuitih, (Ljubljana, Elizabetna cesta 9), za č. gg. duhovnike bodo meseca avgusta štirikrat, vselej tri dni. Začetek 1., 8., 16. in 29. avgusta ob šesti uri zvečer.

c Duhovne vaje za dijake - abituriente, bodo ravno tam od 22 avgusta zvečer do 26. avgusta zjutraj. Tako č. gg. duhovniki, kakor gg. abiturienti, naj blagovoljno prej naznanijo udeležbo pri predstojništvu.

Knjigovnost.

Ravnokar je izšel v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani Erker, Enchiridion Liturgicum v drugi izdaji. Ker je bilo v novejšem času izdano toliko novih dekretov glede liturgičnih obredov, je zbral pisatelj v svoji knjigi vse novejše dekrete ter jih najvestejše obdelal, tako da se sme smatrati knjiga kot zanesljiv vodnik za klerike in duhovnike na liturgičnem polju. Torej bo gotovo enako dobro služila za pouk v duhovnih semeniščih, kakor tudi za privatno rabo gg. duhovnikom. Cena broš. izvodu je 4 K 60 vinarjev. Vezanemu pa 5 K 80 vinarjev. Kasnejne bodoemo še o knjigi obširnejše spregovorili in natančneje ocenili.

Hickmann's geographisch-statist. Universal Taschen Atlas. Ausgabe 1910. Vez. 4 K 50 vinarjev. — Hickmann's Taschenatlas von Österreich-Ungarn. 3. volständige neu bearbeitete Auflage. Vez 5 K. — Oba atlanta obsegata v priročni žepni obliku krasne zemljevide in nudita istodobno na vseh poljih zelo natančne in vestno sestavljene statistične podatke.

Po svetu.

Propadanje mestnega prebivalstva. Najnovejša statistika dokazuje, da se je poslednje leto rodilo v mestih vseh civilizovanih držav mnogo manj otrok, kot pa prejšnja leta. To se opaža zlasti v velikih mestih. V primeri s povprečnim številom porodov v letih 1899 do 1909 je padlo število porodov nanovo za 2-2 od tisoč. Najmanj se je rodilo otrok zadnje leto v Bruselju, kjer je prišlo na tisoč prebivalcev 168 porodov, torej za 36 odstotkov manj kakor zadnjih 20 let. Za Bruseljem je Pariz s 17-7 porodov, potem Turin 19-2, Edinburg 20-9, Berolin 20-6 in Dunaj 22-1.

Največ se je rodilo otrok v Torontu v Kanadi (36-6). Pa tudi ruska mesta izkazujo lepe številke porodov. Kljub temu pa nobenega iz 17 velikih evropskih mest ni, v katerem se ne bi znašalo število v primeri s prejšnjimi leti.

Nazadovanje socialnodemokraških strokovnih organizacij. V vseh deželah se opaža v zadnjih letih, kako nazadujejo v zadnjih letih socialnodemokraške strokovne organizacije. Tudi Svici niso prizanesli ti pojavi. L. 1909 je prineslo švicarskim socialnodemokraškim organizacijam nove neuspehe. Medtem ko je bilo leta 1907 v osrednjem zvezni združenih 20 strokovnih zvez z 77.619 članov je padlo v Svici leta 1908 to število na 69.250 in leta 1909 celo na 66.174 članov. Od leta 1907 so izgubili torej socialni demokrati v Svici 11.445 članov v svojih strokovnih organizacijah. Nazadovali so za 14-7 odstotkov. Največ je izgubila članov organizacija zidarjev, in sicer 3678, potem predilni delavci 2980 in kovinski 1402 članov. Med 66.174 članovi strokovnih organizacij je 4075 žensk.

Izseljevanje Rusinov v Sibirijo. Iz Galicije in Bukovine so se začeli izseljevati Rusini v Sibirijo in pokrajine Amurja, kjer se vsako leto naseli 300 tisoč ljudi. Doslej so se izseljevale večinoma rodbine iz Rusije, prihodnje leto pa nameravajo agenti pričeti svoje delo tudi na Slovaškem.

Nova armada v Rusiji. V začetku tega meseca je bil v Peterburgu nekaj dni bataljon nove ruske armade, ki je dobila ime: »Bataljon Njeg. Imp. Veličanstva Alekseja Nikolajeviča.« To je bataljon otrok od osmega do dvanajstega leta, ki so učenci ljudske šole v mestu Bahmutu. Prvi ustanovitelj te čudne armade je nadzornik ljudskih šol bahmutskega okrožja, ki je obenem s svojo armado, oboroženo z »lesenimi puškami«, prišel v Peterburg, kjer je bil sprejet v vsemi častmi, kakor kak veliki vojskovedja, ki je potokel sovražnika in se vrača s svojo zmago-slavno armado. Bataljon se je predstavil carju ter izvajal pred njim svoje vojaške vaje. Ob tej priliki je car imenoval šolskega nadzornika, ustanovitelja nove armade, za generala ter oddikal v redovi in častmi vse one častnike, ki so se prostovoljno trudili z vežbanjem teh dečkov. Trdijo, da so ti otroci, ki so se vadili par mesecev, bili mnogo bolj spremni v vajah z orožjem, kakor veliki vojaki, ki se uče po tri leta. Vzgledu v Bahmutu so sledili tudi drugod. V Peterburgu imajo n. pr. že cel polk otrok, ki se vsako jutro pod poveljstvom častnika vadi z lesenimi puškami v rokah za bojno službo. Ta peterburški polk nazivajo ljudje »Smešni polk«. Tako so imenovali tudi nekatere polke za časa carja Petra Velikega. Ako pa bo to vežbanje otrok napredovalo, potem stvar ne bo več tako semešna. Rusija more dobiti na ta način brez vsakih težkoč in stroškov v petih do osmih letih milijon dobro izvežbega moštva v vojaškem smislu iz te »smešne armade«. Znano je, da se otroci radi in hitro priučijo vojaškim kretanjem. Roditelji otrok tudi nimajo ničesar proti temu, ako se uče vojaške službe, ker vedo, da bodo morali biti vsled obstoječih zakonov vse vojaki. Splošno pa dopada mlada armada vsem. V vsaki četi imajo razven lesnih tudi tri do štiri prave puške, ki pa so seveda manjše oblike in kalibra. S temi puškami se uči odraslejša mladina streljati.

Kraljev sin — podajač. Iz Pariza javljajo: Pred nekaj dnevi je bila opozorjena javnost na nekega sina Bohomina, bivšega dahomejskega kralja. Princ Kulery-Vanibalo je bil napaden po nekem apachu in šele sedaj se doznaže, da je ta črni kraljevski sin služil 17 let v legiji tujcev. Napravil je 34 vojn, ali bolje ekspedicij, poseduje mnogo odlikovanj in je bil 20-krat ranjen v službi Francije. Kljub temu ni dobil nikdar niti vinarja doplačila in je sedaj zelo zadovoljen, da je dobil v neki rafineriji mesto nekakega podajača. »Journal« smatra tako postopanje s princem, katerega deželo je Francija podjarmila, nevredno republike ter je napravil korake pri oblastnijah, da bi nekaj dosegel za tega zamorskega princa, katerega je zavrgel njegov oče radi vstopa v francosko armado. Odgovorili so mu pa povsodi, da bi moral princ vložiti vsaj pismeno prošnjo. Ker pa princ Kulery-Vanibalo ne zna pisati, ima prav malo nade, da bi dobil kako državno podporo.

Demonstracije proti carju Ferdinandu. Iz Sofije poročajo: Te dni so v Burgasu neznani storilci na kipu carja Ferdinanda odbili nos. Kljub vsem izsledovanjem vendar policija ni mogla priti na sled storilcem. Enak atentat se je takoj drugi dan prigodil v Sofiji sami. V dvorani »Slavjanske Besede« je nekdo na carjevem kipu odbil brke. Dasi je bila radi tega atentata na kraljev kip pokoncu vsa policija, vendar še do danes niso mogli gaslediti atentatorja.

Stavci štrajkajo v hrvaški akcijski tiskarni »Narodne obrane« v Osjeku. Stavci zahtevajo odpustitev tiskarniškega vodje Hrabala a podjetniško ravnateljstvo temu pod nobenim pogojem ni voljno ustrezti. Kdaj se bo štrajk končal je težko uganiti. »Nar. obrana« izhaja v zmanjšanem obsegu.

Upor na nemški vojni ladji. Na nemški vojni ladji »Blücher« so se mornarji uprli radi slabe hrane. 80 mornarjev je bilo arietiranih. Hrana da je bila res slaba. Tudi neki častnik da se je pritožil. Prebivalstvo je radi načinila, kakor se postopa z mornarji silno razburjeno.

Povest o zajcu. V času, ko se po časopisu pojavljajo stereotipne novice o morskih deklicah, Ivanu Orthu, kralju Matjažu in enakih stvareh, menda ne bo odveč, ako v »Slovencu« najde mesta kratka pa zato izvirna in resnična povest o mladem domačem zajčku. Poslušajte! Sedim, sedim te dni na gostilniškem vrtu v ljubljanski okolici in opazujem živahnino živiljenje okolo sebe: Na trati prekujejo kozolce mali otroci, v čemer se najbolj odlikuje ljubeznijiv dveleten paglavec, ki se mu bere na obrazu, da mu je v zeleni travni tako ugodno ... »wie zehntausend Schweinen«, kakor to čustvo drastično označi nemški pesnik. Takoj zraven opazim par dolgovcev, ki izbirajo deteljico in tu in tam radovedno pogledajo po otrocih. Okolo mene pa je zbrana vsa košča garda s petelinom na čelu, s katerim sva dobra znanca. On vsaj kaže, kakor bi dobro vedel, s kom ima opraviti, kajti kakor me opazi pri mizi, takoj je pri meni in vabi za sabo svoj številni harem, potem pa čisto kategorično in neprikrito zahteva kaj za nikdar site kljune. Kdo bi se upiral in junaka razočaral! Prijateljsko torej delimo kruh in če je še kaj drugačega za prigrizek, tudi tisto. Vsako prijateljstvo pač nekaj stane in kokoši rod v tem ne dela izjeme. Ko smo pospravili, kar se je dalo, se moja pernata družba kmalu porazgubi od mene; petelin se široko korači, strepa s perutmi in zmago-slavno zre okolo sebe, češ: »Ali sem vas imenitno pogostil, pute, a! Boditi mu, saj se poznamo ... Solnce je zašlo in preden se prav zavem, sem ostal samcat sam na vrtu in dvorišču: otroci in kokoši so se pobrali spat — vsaj slednje gotovo. Žalosten povesim glavo — o, ljubček, odkod pa ti? Pri nogah opazim nedoraslega domačega zajčka, ki skromno pobira drobtinice, ki so ostale kokošim, potem pa se vspne na zadnji nogi in me proseče pogleda ... Ne vem, kaj bi bil dal tisti hip za košec kruha, da bi bil z njim postregel ljubeznijivemu čtveročnožemu bratu. »Revček moj ljubi, nič ni več,« mu obupno potožim, nakar se takoj obrne in počasi odskoči preko dvorišča. Opazujem ga. Zavije jo proti podu in že sem mislil, da ložira najbrže kje pod podom — vsaj tako dolgo, da se odpro hlevna vrata. Pa ne boš! Na pod peljejo tri precej visoke stopnice. Zajček skače nekaj česa previdno okrog njih ter nekaj premislja in posluša. Zdaj pa se vspne na prvo stopnico ter zopet posluša ... sedaj na drugo in na tretjo — vedno z napetimi ušesi ... Sedaj je pri spranji vrat, ki so tesno priprita — posluša zopet in gleda na pod in takoj na to previdno izgine za vratni. O, fant, si mislim, to bodo pa prepovedana pot! Takoj na to pride na vrt gospodar in prisede k meni. Pravim mu: »Gospod župan, na podu imate najbrž nasut oves, kaj ne?« »Ne, detelja je notri; zakaj vprašate?« Ravnokar je smuknil notri mlad zajček, ki se mu je poznašo, da te poti ne hodi prvikrat ... »A tako,« se nasmeje župan, »to je pa druga stvar. Na pod hodi namreč nočit nek občinski revež in k njemu hodi zajček. Ne vem sicer, kdaj in kako sta se seznanila, a toliko je gotovo, da sedaj vsako noč spita drug poleg družega. Zajček se zlekne poleg njega in stari je vesel, da ima tovariša. Seveda mu nikdar ne pozabi dati za večerjo košček kruha.« »Ej!,« se začudim in vzradostim iz celega srca. »Res, res,« pritrdi

župan in odide po opravkih. Jaz pa se zamislim v povez o zajčku, ki kot edin tovariš in prijatelj sledi zadnje dni osamelega in od vseh zapuščenega občinskega reveža ... In rečem vam, če mi še kdaj pride ta dobr malo zajček pred oči, se mu globoko odkrijem in priklonim. — To je sedaj moja povez o zajcu in mislim, da ji ginljivosti ne bo odrekel najhujši kritik!

Počitnice za celo mesto. Na Angleškem je več mest, kjer plačujejo vsi celo leto določene zneske v mestno blagajno. Ko pride poletje, gredo vsi mescani takoreč na mestne stroške na počitnice v Švico, na Francosko ali kam drugam. Taka mesta so posebno Lancashire, Oldham in Blackburg. Tri do štiri milijone šilingov imajo na razpolago. Mesto ostane popolnoma zapuščeno, varujejo je edino le policiji. Celotno leto plačujejo samo, da vidijo en mesec v letu nove kraje.

Ljubljanske novice.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi na vel. vrtne veselice, ki jo priredi v nedeljo, dne 7. avgusta 1910, na vrtu in vseh gospodinjskih prostorih gospoda Iv. Flegarja na Zaloški cesti št. 7 nasproti deželne bolnišnice. Spored: 1. Tamburanje (oddelek društvenega tamburaškega zboru ter tamburaški zbor Katol. društva za mladine v Ljubljani). 2. Petje: a) Vinko Krek: »Pogovor z domom«; b) A. Foerster: »Naše gore«; c) Ign. Hladnik: »Bleskemu jezeru«; d) P. H. Sattner: »Na planine«; e) Vinko Krek: »Domu«; f) Jakob Aljaž: »Ujetega ptiča tožba«; g) A. Hajdrich: »Na boj!«; h) Ant. Nedved: »Ljubezen in pomlad«. Poje društveni mešani ter moški pesvki zbor. 3. Deklamacije. 4. Srečolov. 5. Fotografiranje; vsak obiskovalec dobi lahko po preteklu ene ure prav natančno sliko po 20 h komad. 6. Kupleti, različni ter kometni. 7. Paviljoni za slaščice, abstinenco i. dr. 8. Saljiva pošta. 9. Korandi-korzo. 10. Prosta zabava. 11. Čarobna razsvetljiva ter okrašenje vrta. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina: 40 h za osebo, otroci do 10. leta plačajo polovico. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica z istim sporednim vladkom po državni železnicni v Ljubljano. Na kolodvoru pozdravi brate Čehe ljubljansko prosto-voljno gasilno in reševalno društvo in odbor zvezne kranjske gasilnih društev. Med prijavljenimi Čehi je najboljša gospoda, kakor profesorji, doktorji, inženirji, duhovniki in plemenitaši. Češki plemenitaši, n. pr. grof Artens Aichelburg, in češka inteligencija se ponaša s tem, da more nastopiti v gasilskem kroju. Moravcev, katere bo vodil starosta Slovanske gasilske zvezze Karol Vozeb iz Brna, je doslej prijavljenih nad 300. Poljaki se v večji depucaci pod vodstvom dr. Ludovika Cwiklicera udeležijo zleta v belo Ljubljano. Kdaj Moravci, Poljaki in Slezijci pridejo v Ljubljano, še ni določeno in tudi za Hrvate še ni znano. Slovenska gasilna društva prihajata bodo deloma že 13. večinoma pa 14. zjutraj v Ljubljano. Someščani, ki imajo privatna stanovanja, katera bi mogli odstopiti slovanski gostom proti odškodnini ali brezplačno, se prosijo, naj to pismo ali ustno naznanijo v pisarni ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v »Mestnem domu« ali pa blagajniku g. Barletu v »Mestnem domu«.

Ij Nesreča pri stavbi novega nemškega gledališča. — **Žensko ubilo.** Danes ob en četrtna na 11. uro dopoldne se je zrušil pri stavbi novega nemškega gledališča v Gradišču obok, debel do pol metra in kaka dva metra dolg. Padel je na **delavko Marijo Zupančič**, staro kajih 40 let, ter jo ubil na mestu. V oboku je bilo zazidanih kakih 400 opek ter je bil sezidan že lansko jesen. Nositi bi moral stopnico, ki bi vodile v nadstropje garderober za gledališke igralke. Te stopnice so projektirane na lev strani gledališča (v smeri gledalcev). Dopoldne je klesal nek delavec v stranska zidova pod omenjenim obokom poščeno udolbino, da bi lahko vzdali nove stopnice. Ali je bilo to vzrok, da se je

Najboljša ura sedajnosti: zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena

se dobi samo pri **H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg**

2018

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška varstvena znamka „IKO“.

**IKO
? 0 ?**

obok podrl? Če se je obok podrl vsled tresljajev stene, potem je bil gotovo tudi slabo narejen in bi v nobenem slučaju ne mogel nositi težkih stopnic. Ako bi se zgodila katastrofa, ko bi bilo gledališče že sezidano, bi bila nesreča na ozkih stopnicah še veliko večja, posebno, ako pomislimo, da stranski prostori nove stavbe niso bogovsko obširni. Nesreča je krivo gotovo stavbinsko vodstvo, ki mora graditi za desetletja, ne pa za par tednov. Nemško gledališče v Ljubljani gradi »Kranjska stavbinska družba«. Ponesrečena Marija Zupančič je vdova in zapušča kakih 20 let staro hčer. Pri podjetju je bila uslužbena kot donašalka malte. Pri celiem dogodku je bilo v nevarnosti tudi več delavcev, ki so delali v omenjenem oddelku. Enemu izmed njih je padla opeka na čelo, a ga je le lahko poškodovala. Če bi ne odskočil pravočasno nazaj, bi bil sam žrtev nesreče.

Z druge strani se poroča: Ko je danes po deseti uri dopoldne nesla delavka Marija Zupančičeva, rojena leta 1861. v Trstu, pristojna na Raku pri Krškem, stanujoča v Novem Vodmatu št. 39, v prvem nadstropju, odnosno visokem parterju malto in prišla do levih zadnjih vrat do zida, ob katerem so hoteli betonirati za stopnice, se nenadoma zruši še neobzidan, nov zid ter je bila Zupančičeva hipoma vsa pod opeko. Delavci so naglo priskočili ter odmetali opeko, iz katere so potem potegnili mrtvo truplo Zupančičeve. Na lice mesta došla policijska komisija je zamogla konstatirati le še smrt in je odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašico k Sv. Krištofu. Ponesrečenka ima sina, ki je sedaj v Ameriki, hčerkpa pa se doma peče s šivanjem. Kaj je bilo povod, da se je zid podrl, še ni natrčno dognano in je komisija do preklica pri osodnem zidu delo prepovedala. Je-li za ondotno varnost odgovoren stavni vodja nemškega gledališča ali vodstvo »Kranjske stavne družbe«, ali vodstvo betonske tvrdke Janesch in Schnell, se bode šele moralno pojasniti z nadaljnjo preiskavo.

Ij Poročil se je g. koncertni mojster Václav Talich z gospodčino Vido Prelesnikovo.

Ij Velik vlak romarjev v sv. deželo bo vozil iz Brna 10. t. m. mimo Ljubljane.

Ij Levstikovi ulici je hodnik vsled neugodnih vremenskih vplivov zelo trpel. Porfirne plošče so se mestoma vzbočile, mestoma pa posedle, da je hodnik zelo zverišen. Na več krajih so robniki odstopili in je v špranjah počnala trava. Nameravana popravila bodo mestni občini povzročila precej stroškov.

Ij Umrli so: Marija Kos, kočarjeva žena, 51 let. — Nikolaj Vrhovec, sin delavca v tobačni tovarni, 20 mesecov. — Uršula Koprivec, hišnjika žena, 50 let.

Ij Umrl je včeraj zasebni uradnik Anton Lehrman iz Sp. Šiške. Pogreb se vrši jutri ob pol šesti uri popoldne iz dež. bolnice.

Ij Umrli so v Ljubljani: Elvira Krautgartner, rejenka, 13 mesecov. — Marija Košir, zidarjeva vdova, 72 let.

Ij Goljuf. V neko tukajšnjo trgovino z obuvali je prišel včeraj neznan moški in rekel prodajalki, da ga je poslal nek zdravnik po dva para črevljev in obenem tudi opomnil, da je glede tega tudi že sam z gospodarjem govoril. Prodajalka uverjena, da je res, mu je dala dva para črevljev vrednih 43 K. Goljuf je šel potem v podružnico istega trgovca in tam ponudil prodajalki črevlje za 6 K cenejši, češ, da so mu premajhni in da mu jih noč gospodar premeniti. Ker jih pa prodajalka ni hotela kupiti, je neznano kam odšel. Goljuf je okoli 30 let star, ima črn klobuk z zelenim trakom, nosi rjavo križasto obleko ter govoril nemško. Torej pozor pred goljufom.

Ij Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 12 Makedoncev in pet Hrvatov; osem Hrvatov se je odpeljalo iz Zagreba v Bischofshofen.

Ij Izgubljeno. Neka gospa je izgubila zeleno usnjato torbico, v kateri je imela nekaj svile in par rokavic. — Votonter g. Mihael Stern, je izgubil žepno uro. Neka dama je izgubila črn svilnat dežnik. — Skladiščnik Simon Jurčič, je izgubil nikelnasto žepno uro.

Telefonska in brzojavna poročila.

SMRTNA KOSA.

Kočevje, 30. julija. Jurij Jaklič, župnik v pokoju, je danes umrl. Pogreb bo v pondeljek, dne 1. avgusta ob 10. uri dopoldne v Moravi (Mrauen) pri Kočevju.

TRGOVINSKA POGODBA Z RUMUNIJO SPREJETA.

Budimpešta, 30. julija. Zbornica je sprejela trgovinsko pogodbo z Rumunijo v tretjem branju.

HRVAŠKI SABOR BO RAZPUŠČEN?

Budimpešta, 30. julija. Zdi se, da bo ban Tomašić hrvaški sabor v najkrajšem času razpustil.

ŠPANSKA PROTI VATIKANU.

Madrid, 30. julija. Španska vlada je odpoklicala svojega poslanika na Vatikanu. S tem je konflikt med špansko vlado in papežem dosegel višek.

K VSESLOVANSKEMU KONGRESU V SOFIJI.

Brno, 30. julija. »Lidové Noviny« pišejo: Poročila iz Sofije, da je poljski pisatelj Czarnewski ob priliku vseslovenskega kongresa govoril za zblizanje z Rusi ter se je poljuboval z ruskim delegatom grofom Bobrynskim v znak bližnjega pohrabitstva z Rusi, so vplivala na Poljake tembolj čudno, ker je kak pisatelj z imenom Czarnowski v širših slojih poljskega prebivalstva popolnoma neznan. Sedaj se je tudi dognalo, da »pisatelj« Czarnowski sploh ni imel nobenega mandata za udeležbo na kongresu ter da je identičen z nekim Nemcem iz Berolina, ki se je udeležil kongresa samo zato, da bi postal med javnostjo bolj znan. Za prizadete kroge ta afera ni prijetna, tembolj še, ker se poljski listi vsled tega zelo norčujejo.

SKRIVNOSTNI UMOR V RUSIJI.

Varšava, 30. julija. Veliko zanimanje vzbuja umor, ki so ga odkrili v vasi Zawady pri Novoradomsku na Ruskem Poljskem. Nekaj kmetov je ribarilo v velikem ribniku pri vasi ter so potegnili iz vode divan. V divanu so dobili v kožuhovino zavito truplo nekega 40 let starega možkega, ki je imel glavo presekano s sekiro ter je imel tudi na truplu vse polno ran. Kmetje so tako naznani celo zadevo oblastem. Sodna komisija pa ni mogla ničesar dognati, kdo bi izvršil zločin. Dognalo se je le, da so videli kmetje pred daljšim časom nek kmečki voz, na katerem je bila naložena sobna uprava in ki se je peljal mimo ribnika. Perilo umorjenca ima znake krakovske konfekcijske tvrdke Sokrzen.

PRED ARETACIJO MORILCA DR. CRIPPENA.

London, 30. julija. List »Montreal Star« poroča z vso gotovostjo, da je dobil njegov specialni korespondent odgovor na brezično brzojavko parniku »Montrose«, da je res na parniku ubegl; morilec amerikanski zdravnik dr. Crippen, ki je umoril svojo soprogo in neko drugo žensko v Londonu. S to brzojavko je v zvezi tudi brezična brzojavka s parnika »Laurentic«, na kateri je policijski inspektor Dew, ki zasleduje dr. Crippena. Ta brzojavka, ki pravi, da na njej krovu detektiva Dewa, se tolmači, da je policijsko ravnateljstvo naročilo Dewu, naj potuje pod tujim imenom. V tekmi med parniki »Montrose« in »Laurentic« je zadnji prehitel »Montrose« že za dvanaštirje ur. Inspektor Dew bo imel še dovolj časa, da bo aretoval dr. Crippena, predno pride na ameriško ozemlje. Vsa poročila skoraj javljajo, da je dr. Crippen na krovu »Montrose« pod napačnim imenom nekega Robinsona. Detektiv Dew bo najprej stopil v zvezo z številnimi detektivi v Kvebeku in šele potem bo sporazumno s kanadskimi oblasti izvršil aretacijo dr. Crippena. Londonsko policijsko ravnateljstvo je potom brezičnega brzojava naročilo kapitanu parnika »Montrose« naj obdrži popolnoma tajno zase, da je na parniku morilec dr. Crippen. To sklepajo iz brzojavk, ki jih je dobit »Daily Telegraph« od svojega posebnega dopisnika, ki poroča, da je več ladij srečalo »Montrose«, a se je vsem odgovorilo, da na krovu ni dr. Crippena.

New York, 30. julija. Tukaj vlada veliko razburjenje zaradi tekme med

»Montrose« in »Laurentic«. Listi priobčujejo cele strani dolge članke o tem kriminalnem slučaju. Aretacijo dr. Crippena bo mogoče izvršiti šele v Kvebeku. Listi se pripravljajo, da bodo o uspehu potovanja detektiva Dewa naznani z metalci svetlobe, občinstvu, ako bodo dospela poročila ponoči. — Sklepajo se velike stave. Že mnogo let ni bilo toliko zanimanja za kak kriminalni slučaj, kot je za afero dr. Crippena.

Soboslikarski pomočnik

samostojen delavec, se sprejme takoj. J. Cvetrečnik, Karlovska c. 2. 2150 2

Meteorologično poročilo.

Vlissinga n. morjem 306°2'm, sred. zračni tlak 736°0 mm

Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padeljana v 24 urah v mm
29. 9. zveč.	734 9	18°7	sl. szah.	jasno	
7. zjutri.	35°2	13 3	sl. ssvzh.	soparno	0 0
2. pop.	34 0	26 2	sr. jjzah.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 19°0 norm. 19°8.

2160 1-1

Žalostnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, našo ljubljeno mater, staro mater, taščo in tetu, gospo

Nežo Rus rojeno Mikulič, vdovo Knavs

danes ob pol 5. uri po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 65. letu starosti poklicati k Sebi.

Truplo se bode položili v nedeljo dne 31. t. m. ob 2. uri popoldne na farnem pokopališču sv. Barbare v večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domačih cerkvah.

Loški potok, 29. julija 1910.

Zalujoči ostali.

Zahvala. 2158

O smrti in pogrebu nepozabne soproge, ozir. matere, gospo

Terezije Štih rojene Intihar

nam je bilo izraženega toliko sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Boditi na tem mestu izražena prisrčna zahvala preč. duhovščini in gg. bogoslovjem za vodstvo pogreba, gosp. pcvem za prelepoto petje pred hišo, v cerkvi in na grobu, g. sol. vodji Iv. Struklju za vdeležbo sol. mladine in telov. društvo »Orel« za korporativno udeležbo z zastavami, dobrepolskemu ognjegasnemu društvu za udeležbo in da so ognjevenci nosili vence, vsem darovalcem prekrasnih vencev, gosp. dež. in drž. poslancu Jaklju za dobrohotno pomoč, preč. duhovščini ribniškega dekanata za brzojavni izraz sožalja, sploh vsem, ki so nas ob teh tugenih dneh kakorkoli tolažili.

Dobrépolje, 29. julija 1910.

Jožef Stih,
trgovec in posestnik.

Nad 50 receptov

vsebuje kuhrska knjiga, ki jo je izdala Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici. Tvrda jo razpošilja vsakomur zastonj in poštnine prosto.

673

2170 1-1

Z globoko potrtem srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest o bridi izgubi našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma oceta, sina, brata, strica, gospoda

Antona Lehrman
zasebni uradnik

ki je dne 29. julija 1910 ob pol 11. uri zvečer, po daljši, zelo mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče v 34. letu svoje starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega ranjega se vrši v nedeljo 31. t. m. ob pol 6. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Krizu.

Sv. maše zadušnice se bodo davale v frančiškanski cerkvi.

Nepozabnega pokojnega priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, 30. julija 1910.

Margareta Lehrman roj. Kastelic, soproga. — Alojzija Lehrman, mati. — Marija Lehrman, sestra. Marija, Tonček, Marjetica, Ciril in Jožica, otroci.

Pogrebno podjetje »Konkordia« Ljubljana.

Zahvala.

Dne 8. m. m. udarila je strela v moja gospodarska poslopja in jih popolnoma upeplila.

Bil sem zavarovan proti ognju pri slavnih francosko-ogrskih zavarovalnici

Franco Hongroise

ter od nje, oziroma njenega glavnega zastopa v Ljubljani tako točno in kulantno brez vsakoršnega odbitka odškodovan, da si štejem v prijetno dolžnost, izreči ji tem potom za njen kulantno postopanje javno zahvalo ter jo obenem najtopleje priporočati vsakomur, kdo se želi zavarovati.

Medvica, dne 23. julija 1910.

2135 Smuc Janez.

Dr. Ivan Jenko

odpotoval do po-

četka septembra.

Enonadstropna hiša

s 5 sobami, zraven lep vrt, podobna vili, se prodaja iz proste roke v Rožni dolini pri Ljubljani 20 minut od Glavnega trga. Vec se poizve pri gostilnici Balija na Glinach preje Traun 5-1

Proda se po nizki ceni 2038

parni motor 5 konj. sil

dobro ohranjen. — Več se izve v tovarni za drožje Malts Zalokar, Ljubljana.

</div

1 ali 2 učenca za mizarski obrt

2162 se sprejmeta.

Andrej Kregar, mizar

Pošta Št. Vid nad Ljubljano.

Učiteljica

večja slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi vstopiti kot **odgojiteljica** v kako boljšo družino z enim ali dvema otrokom. Ista je zelo finega in mirnega značaja. Pismene ponudbe naj se pošljejo pod „G. D.“ na upravo „Slovenca“. 2139

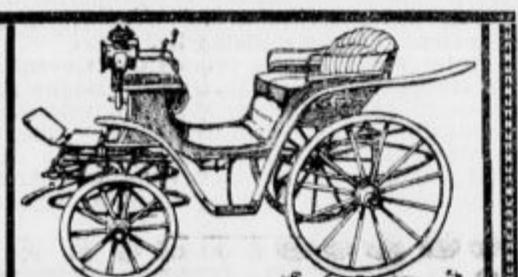
Enonadstropna hiša

majhna se proda iz proste roke v Rožni dolini štev. 217 pri Ljubljani, ležeča nasproti peka. 2147 8-1

Gospodarsko in konsumno društvo Korte-P. Portoroze, Istra

se priporoča p. n. gostilničarjem, zasebnikom in zadrugom, da se obrnejo v slučaju potrebe do istega. Razpolaga z več kot 1000 hl pristnega pridelka svojih članov, najboljše kakovosti in to: bela, svetlo in temno rudeča vina. Na zahtevo se poslje vzorce. Zalogo vina imamo odslej v Ljubljani na Martinovi cesti 32 kadar si ga želi naročiti, naj se obrne do sluge **Ivana Mejaka** pri Aloj. Poljsaku. Cene: belo, rumeno K 34, črno refoško K 32 na mestu v Ljubljani. Denar je vposlati naprej, sicer se vino poslje po povzetju. Kdo naroči, ostane naš stalen odjemalec. 1695 1-1

Načelstvo.

Izdelovanje in prodaja vozov

Vljudno naznanjava slav. občinstvu, da izdelujeva skupno po naročilih solidno in trpežno različne **vozove** in so isti tudi vedno v zalogi pri 1887

J. Zajec, kolarju in F. Kožarju, Kovaču na Viru št. 14 pri glavni c. p. Domžale

Priporočilo.

Podpisani priporočamo zgoraj omenjenega **izdelovalja vozov** Ivana **Zajca**, kolarja na Viru pri Domžalah, ki izdeluje dobro in lepo izdelane vozove, in ki jih je tudi podpisanim npravil v njih popolno zadovoljnost.

Franc Anžle, Janez Hočvar, Jakob Lampic, Franc Hribar, Janez Zemljak, Franc Lampič, Janez Babnik, posestniki v Bizeviku pri Ljubljani.

Isče se

stanovanje

s tremi sobami, če mogoče z vrom za avgust oz. september. Naslov: E. R. poste rest. Škofjaloka. 2165 3-1

IZJAVA.

Podpisani izjavlja, da je gospod

MAKS TUŠEK, umetni steklar v Ljubljani,

napravil za novo cerkev v Podgradu dvoje umetno slikanih oken, „Srce Jezusovo“ in „Srce Marijino“ in sicer prav krasno, solidno in umetno ter za prav nizko ceno, in je za taka umetna dela res vsega priporočila vreden.

Kapeljni urad v Podgradu, Istra,

dne 29. julija 1910.

2161 1-1

M. HUŠO.

Sanatorij „Mirni dom“

sprejema v prvi vrsti bolnike in to moške na živilih bolehaloča, potem alkoholike in od težkih bolezni okrevajoče. V porabi so različne kopeli, kakor: tople, mrzle, solčne in električne kopeli s pridatki in masaža. Zdravilišče je tudi po zimi odprto. Cene so zmerne. Ceniki se dobijo zastonji. Pojasnila daje lastnik in vodja dr. Fran Čeh, pošta Gornja sv. Kungota pri Mariboru.

Provizisce potovalce

Ponudbe pod „Provizija“ na anončno eksped. **Edvard Braun**, Dunaj I., Rotenturmstr. 9.

Hiši z gostilno in hiši brez gostilne

se prodaste iz proste roke po zelo ugodnem pogoju. 2169

Gostilna je zelo dobro vpeljana.

Več se izve v restavraciji pri

„Zvezdi“ Sp. Šiška štev. 22.

Hišna oprava

se takoj proda na Rimski cesti št. 2 II.

Dvonadstropna hiša

v sredini mesta, s kletmi in sedmimi stanovanji, pripravna za vsako obrt, se iz proste roke proda za 29.000 kron. Letni dohodek 2600 K; za takoj plačati je samo 3000 kron.

Več pove **J. Kernc**, Hilšerjeva ulica št. 12 v Ljubljani. 2145 3-1

isče prvovrstna tovarna zastroje; posebno ugodno za potovalce šivalnih strojev.

2168

2169

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

2145 3-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zupnim uradom ob priliki k
nonične vizitacije:

Missale Romanum

najnovejše izdaje s proprijem za katerokoli škofijo v sledenih oblikah.

a) **oblika male četvorke** za podružnice in kapel velikost 30×22 cm trpežna vezava z rdečo obrezo K 26—, najinejše izredno trpežno marokinusne z zlato obrezo K 32—.

b) **oblika četvorke** za manjše župne cerkve in podružnice velikost $31 \frac{1}{2} \times 22 \frac{1}{2}$ fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 42—.

c) **oblika velike četvorke** velikost 34×24 cm trpežno vezan z rdečo obrezo K 40—, najinejše izredno trpežno marokinusne z zlato obrezo K 47—.

Prednosti tega misala

zelo velik razločen tisk, fin papir, priročna oblika, tanka in lahka knjiga.

d) **oblika male pole velikost** 36×25 cm fino rdeče usnje na platnicah bogati zlati utisi z zlato obrezo K 52:80. Dobé se tudi finejše vezave.

Kanontable pod celuloidom.

Praktična novost.

Cene nekaterih garnitur:

glavna tabla	24×17 cm	K 4:80
	27×18 cm	" 5:90
	30×22 cm	" 6:10
	28×19 cm	" 5:40

Večje kanontable v raznih slogih in izvrštvah se dobe od 8 krov do 25 krov.

Cene se razumejo za popolno garnituro, t. j. za glavno in obe postranski tabli.

Prednosti kanontabla pod celuloidom: so zelo trpežne, jim ne škoduje ne sonce in ne vlaga so lahke in praktične, imajo lahko čitljiv, razločen tisk, zavzamejo malo prostora in se lahko umivajo ali drugače snažijo, se rabijo brez okvirja in šip in so nalepljene na prav trdo lepeno, da se ne morejo zvit.

Preces ante et post Missam pro opportunitate sacerdotis dicendae. Accedunt hymni, litaniae, aliaeque preces etc. V obliki četvorke za zakristijo z velikim tiskom. Vezano K 3:84.

Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedicanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae, vezano K 3:12.

Rituale Romanum. (Velikost $13 \frac{1}{2} \times 9$ cm) Šagrin zlata obreza K 6—.

Rituale Romanum. (Velikost $23 \times 14 \frac{1}{2}$ cm), Šagrin zlata obreza K 12:96.

Dannerbauer, Praktisches Geschäftsbuch für den Kurat — Klerus Österreichs. Vezano 30 K.

Soengen. Das Liebesmahl des Herrn. Kommunion-Andachten, vezano K 1:98.

Beetz, Neues Leben. Ein bildnerisches Übungs und Gebetbuchlein für Erstkommunikanten zugleich zur wiederholten Erneuerung des geistlichen Lebens, vezano K 2:64.

Wacker. Geschichten für Neukommunikanten für die Zeit vor und nach der ersten hl. Kommunion, vezano K 2:16.

Schwarzmann, Bereitet den Weg des Herrn, Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 2:40.

Jeglič Anton Bonaventura, Pastirski list o sv. Rešnje Telo. Vezano teleso 20 vin.

Pohl, Zum schönsten Tag des Lebens. Erzählungen für Erstkommunikanten, vezano K 1:80.

Albers, Siehe dein König kommt zu dir! Erzählungen für die Erstkommunikanten, vezano K 2:88.

Arndt, der heilige Stanislaus Kostka K 1:80.

Meschler, Leben des hl. Aloysius von Gonzaga, Patrons der christlichen Jugend, vez. K 4:32.

Meschler, Der göttliche Himmel. Ein Lebensbild der studierenden Jugend gewidmet, vezano K 7:80.

Schmitt, Anleitung zur Erteilung des Erstkommunikanten-Unterrichtes, vezan K 4:56.

Leitgeb, Das große Liebesmahl heiliger Seelen.

31 Erwähnungen und Gebete vor und nach der hl. Kommunion für Welt- und Ordensleute, vezano K 3:50.

Walter, das Allerheiligste Sakrament, das wahre Brot der Seele, vezano K 3—.

Wiseman — Faber, die heilige Eucharistie. Das heil. Altarsakrament, oder die Werke und Wege Gottes, vezano K 2:40.

Louvigny, das verborgene Leben mit Christo in Gott, vezano K 1:50.

Stieglitz, Reumotive für die Kinderbeicht. K 1:20, vezano K 1:80.

Zapletal, Kurze Anreden zur Vorbereitung auf die erste hl. Kommunion 80 v.

Leitgeb, Das dem heil. Herzen Jesu geweihte Jahr. Betrachtungen zu Ehren des hl. Herzen Jesu für Ordenspersonen und fromme Weltleute, vezano K 3:30.

Seeböck, Kleines Herz Jesu Brevier, Tagzeiten für jeden Tag der Woche, vezano K 1—.

Hattler, Stillleben im Herzen Jesu. K 2:16.

Druge važne novosti.

Ender Anton, **Skizzen für Predigten und Vorträge.** Broširano K 7—.

Ta bogata zbirka znanega pisatelja je izborn pripomoček za cerkvene govornike ob raznih prilikah.

Vstaja Škenderbegova. Zgodovinska povest, broširana 60 vin., vezano 80 vin.

Poveljnički turške konjenice se zaveda svojega pokoljenja, se postavi na čelo krščanske armade in premaga krščansko dekllico. Povest je silno zanimiva.

Deutl Hermann, Exempelbuch für Predigt. Schule und Haus. Eine Sammlung ausgewählter Beispiele vorwiegend der neueren Zeit, über sämtliche Lehren des kath. Katechismus. K 4:80-Hickmanns geographisch-statistischer Taschenatlas von Österreich-Ungarn. Vezano K 5—.

Podaja nam popolno najnovejše statistiko naše države in precizno dovršene zemljevida v priročni žepni obliki.

Jeglič Dr. Anton Bonaventura, **Mladeničem L. zvezek.** Obramba vere K 1—.

Ne le mladični temveč vsi slovenci naj čitajo to zlato knjigo, da bodo pravilno poučeni o resničnosti naše svete vere in jo vedeli braniti in zagovarjati pred neutemeljenimi pred sodki in ugovori.

Beneš-Tržibški, **Kraljica Dagmar.** Zgodovinski roman. Broširan K 3:20, vezano K 4:30.

Ta povest je za probubo narodne zavesti izredne važnosti, popisuje nam pokristjanjene polabski Slovanov, onega naroda, ki se je najdelj v najbolj vstrajno bojeval zoper nemško nasilje, katero je z mečem v roki vsljevalo križ in najblažje verske svetinje izrabljalo v svojo korist.

Verne Jules, **Pet tednov v zrakoplovu.** Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fergusona. Vezano v platno K 3:80.

Jules Vernove spise prestaviti v slovenščino je srečna misel; naše ljudstvo bo sledilo genialnemu pisatelju širok svetu z napeto pozornostjo in se bo pri tem izredno izobrazilo, ker ravno spisi tega pisatelja so svetovno znani kot najboljši med priporočljivimi spisi, ki družijo zabavo s poučnim in vzgojnim namenom.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florijan v Kranju

Sprejme se

Gospodična

iz poštene hiše, katera je že nekoliko izurjena v trgovini, v pisavi in računstvu v manjšo trgovino na deželi, Gorenjsko. Plača po dogovoru. Vstop takoj. Naslov pove iz prijaznosti upravnosti tega lista.

2091 3-1

Dobi se pouvod!

Naravna zdravilna grenka voda, Šternov

učinkuje vsled svoje velike množine zdravilne soli že pri majhni vporabi $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ litra kot odvajalno sredstvo, in je preizkušena kot najizbornejše učinkujoče **zdravilno sredstvo** pri slab prebavi, kroničnem kalenju čreves, motenju jetre, bolečinah v haemoroidah, debelosti, nevralgiji in pri ženskih boleznih.

1392 13-1

Glavna zaloga za Kranjsko: A. Sarabon, Ljubljana.

Pozor
kolesarji!

Mesto K 110— samo po K 80—, z "Torpedo" protim tekom po K 95— prodajam za reklamo nova pravvrstna „štajerska grasko kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jambstvom, sveže, močne pneumatike po K 5—, 6—, 7—; cevi po K 3:50, 4—, 5—. Vse potrebščine, popravljanja, enajdliranje in ponikanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastonj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse 23—III.

Istrijanskovo

raznih vrst, vsebuje od 9 do 10 in pol gradov alkohola

Cena nezavzeta, od litrov 56—200, do 600, do 1000 belo vino, izvrstno • 27 K, 26 K, 24 K rumeno, silahovo • 26 K, 25 K, 24 K črno, teran • 28 K, 27 K, 26 K.

Kupci naj pošljajo svoje zdrave sode. Za naravno vino se jamči. Na željo se pošljijo vzorci, tako se vzame vsaj 200 litrov. Nepoznami osebam se pošlje po povzetju.

3-1

Jos. Antonac, poseznik in trgovec z vino, postaja Livade, Bagni, St. Stefan v Istri.

Uradnik

neženjen, polnoma več slovenskega in nemškega jezika z večletno pisanico prakso, tudi kot samostojen delavec, z dobrimi spričevali in lepo pisavo, išče primerne službe v mestu ali na deželi. Ponudbe pod "Uradnik" na upravo Slovenca

Za neko fino tukajšnjo damsco modno trgovino

= se isče =

prodajalko

ki je izvežbana tudi v Šivanju. Pismene ponudbe z dokazi dosedanjega delovanja pod "Damska konfekcija" na upravništvo "Slovenca".

2151 3-1

Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti slav. občinstvu, da sem **otvoril moderno urejeno**

drogerijo in fotomanufakturo

„Adrija“

v Selenburgovi ulici št. 5., nasproti glavnih posti, kjer imam v zalogi materialno blago, kemikalije za tehnične namene, kirurgične obvezne in potrebsčine za oskrbovanje bolnikov, veliko zalogo parfumov, toaletnih izdelkov tu- in inozemskih tvrdk ter polno zalogu vseh fotografiskih potrebsčin in aparativ.

Velecenjene odjemalce potrudil se budem zadovoljiti z vzorno postrežbo in zmernimi cenami.

Z velespoštovaljem

B. Čuančara, drogist.

2156

Vnajna naročila izvršujem z obratno pošto
Praktično urejena temna delavnica na razpolago.

Za „Slovensko Stražo“.

Slomškov dar.

Nadalje so prispevali s Slomškovim darom:

— Lovro Novak, Ljubljana, 2 K. — Jakob Tršan, Ljubljana, 4 K. — Louise Butscher, Ljubljana, 2 K. — F. Debelak, poslovodja, Loški potok, 10 h. — Ivan Knavs, Loški potok, 10 h. — Dr. Ivan Svetina, c. kr. gimn. profesor, Ljubljana, 6 K. — Gospa Helena Schiffner, Ljubljana, 2 K. — Stanko Premrl, stolni kapelnik, Ljubljana, 5 K. — Fran Klemenčič, dež. stenograf, Ljubljana, 3 K. — Peter Janc, katehet, Ljubljana, 3 K. — Henrik Starkel, Ljubljana, 2 K. — Ivan Meden, sollicitator, Ljubljana, 4 K. — Fr. Stričič, osmošolec, Maribor, 40 h. — Terezija Košir, Ljubljana, Rimsko cesta, 2 K. — Franc Kržišnik, Ljubljana, 1 K. — Josip Zakotnik, duhovnik, St. Vid nad Ljubljano, 5 K. — Jos. Mandelj, uradnik c. kr. tobačne režije v Ljubljani, 1 K. — Kremžar & Perme v Ljubljani v 20 vinarjev. — Ignacij Zor, Ljubljana, 1 K. — Lovro Divjak v Hrašenskem vrhu 4 K. — Marija Vrancič, Ljubljana, Erjavčeva cesta, 2 K. — Fran Vidmar, župnik pri Sv. Trojici, p. Tržiče, 5 K. — Simon Zupan, župnik, Ježica, 10 K. — Srečko Potnik, Ljubljana, 10 K. — Peter Rozman, posestnik, Jesenice-Fužine, 2 K. — Ernest Drčar, Šmartno pri Litiji, 2 K. — Martin Voh, c. kr. fin. str. nadkomisar, Celje, 3 K. — R. Stermecki, Celje, 2 K. — Jakob Adujenot, Ljubljana, 4 K. — Marija Bremc, Ljubljana, 5 K. — Prof. dr. Anton Medved v Mariboru 10 K. — Jernej Voh, kanonik v Mariboru, 3 K. — Peter Skuhala, župnik v p., 6 K. — Anton Zore, župnik, Motnik, 2 K. — Ivan Sudadolc, posestnik, Švica pri Ljubljani, 2 K. — Matija Rant, Dobrova pri Ljubljani, 2 K. — Ivan Ferjan, Jesenice, 4 K. — Helena Hafner, Škojaloka, 2 K. — Jan. Kramar, župnik, Ribno, 2 K 20 vin. — Stefan Kodermač, kaplan v Šempasu, 2 K. — Fr. Ks. Petek na Ljubnem 10 K. — Vinko Čepin, župnik v Razboru, 6 K. — Neimenovan v Št. Lenartu 5 K. — Ciril Goričan, župn. uprav., Rabelj (Koroško), 8 K. — Gotard Rott, župnik, Zagorje ob Savi, 12 K. — Matko Malovič, mizarski mojster, Rudolfov, 2 K. — Ivan Novak v Ribnici 2 K. — Karl Zavodnik z Zužemberka 10 K. — Fr. Pečnik v Podgorju 5 K. — Franc Gosak, župnik v Št. Janžu, p. Velenje, 5 K. — Mihael Strašek, župnik v p., Slovenjgradec, 3 K. — Ivan Strmšek, mestni kaplan, Ptuj, 5 K. — Jernej Žužek, Turjak, 2 K. — Frančišek Kranjec, župnik v Smarjah pri Ajdovščini, 10 K. — Jožef Novak, župnik, Povir, 10 K. — Erna Razlag, vpok. učiteljica v Ptiju, 2 K. — Alfonz Blažko, Kozana, Goriško, 5 K. — Valentin Zabret St. pri Ljubljani 13 K. — Marija Avsec, Postojna, 2 K. — Adolf Knol, župnik, Kolovrat, 15 K. — Rudolf Raktelj, župnik, Bizejško, 2 K. — Jožef Preša, župnik v p., Trzin, 10 K. — Janez Wieser, prošt, Podkrnos, 10 K. — Franc Koser, Juršinci, 2 K. — Miha Štefanič, Stojanski vrh pri Konstanjevici, 3 K. — Franc Marinič, župnik, Kojsko, 8 K. — Ant. Čuden, Trenta, 3 K. — Ivan Volčanšek, gostilničar, Brežice, 3 K. — Marija Koroša, šivilja v Veržeju, 5 K. — Fr. Kovačič, prof. bogoslovja v Mariboru, 10 K. — Izobraževalno društvo »Sloga«, Dole, Koroško, nabralo 7 K. — Pripravljalni odbor podružnice »Sloveneske Straže«, Gornjigrad, 4 K. — Matevž, Potočnik, posestnik v Radvanju, 4 K. — Ivan Novak, Dole pri Litiji, 2 K. — Miha Opeku, Vrhniški, čisti dobiček od veselice, 13 K 46 vin. — Marija Štupca, vadn. učiteljica v Ljubljani, 1 K. — Jakob Rožman, župnik, Iv. Duh na Ostrem vrhu, 4 K. — Ivan Kovačič, župnik v Podmelcu, 10 K. — Neimenovan v Grahomu 2 K. — Iv. Koruza, župnik, Klana, 5 K. — Ant. Mozelj, trgovac na Igu, 5 K. — H. Peričič, župnik Željmlje, 5 K. — Franc Kadunc, župnik v Krašnji, 10 K. — Albin Slovški, župnik, Bukavšica, 2 K. — Franc Matičič, župnik v Boljunu, Istra, 2 K. — Bralno društvo Kostrivnica 5 K. — Vinko Kolar, penzionist v Gotovljah, 10 K. — Fr. Lakhmayer, župnik v Predvoru, 5 K. — Fr. Močnik, kaplan, Sv. Tomaž, pri Ormožu, 3 K. — Jakob Hribenik, dekan v Braslovčah, 7 K. — Josip Sicherl, org. v Ribnici, 5 K. — Franc Capuder, Prapoče pri Domžalah, 5 K. — Franc Škop, kaplan in drugi v Marnbergu, Štajersko, 11 K 20 vin. — Franc Arh, Boh. Bistrica, 2 K. — M. Kralj, župnik, Tunice, 5 K. — Rudolf Pevec, Mozirje, 6 K. — Kmetijsko društvo Podkoren, 8 K. — Ivan Leben, fotograf, Ihan, 10 K. — Marija Čivk, Zg. Hrušica, 2 K. — Dr. Fran Dolšak v Ljubljani 10 K. — Kat. narodno dijaštvlo slovenske šole v Ljubljani 19 K. — Anton Podobnikar, Ljubljana, 4 K. — Ludvig Jastrobnik v Doliču 6 K. — Jan.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper tekoče organske dihanje in zoper bolesni želodca in mehurja najbolje priporoča

Izborno,

1681

kot vedno
so vršili tudi

LAURIN & KLEMENT - OVI

vozovi svojo „naložo“, piše v svojem poročilu o avstrijski vožnji po Alpah vodilna nemška „A. Auto-Zeitung“ (st. 26, str. 36).

LAURIN & KLEMENT. akc. dr. M. L. R. D. BOLESLAVA.

Zastopnika: NIKODEM & WETZKA,

Gradec, Kaiserfeldergasse 15.

V Ameriko
in Kanado

zložna,
cena
in varna

vožnja s Cunard Line

H 544 52 Bližnji odhod:

Iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia, 9. avg. Ultonia, 23. avg., Carpathia, 23. sept. 1910. iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 27./8. 17./9. 8./10., 5./11., 17./12. 1910, Mauretania, 20./8., 10./9., 1./10., 29./10., 19./11., 10./12. 1910.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180 — za odraslo osebo vštevši davek in K 100 — za otroka pod deset let vštevši davek.

Perje za postelje in puh

9320 pripravlja po najnižjih cenah 52—1

F. HITI pred Skofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajočo

osveževalno in mizno pijačo

pripravno za primešanje vinu, konjaku ali s udinom sokovom, za to opozarjam na

MATTONIJEV

GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživajoče, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepilo. (VIII.)

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, Želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varhi Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarinah, večjih Špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zalog pri Mihail Kastnerju, Peter Lassaniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452—49

D. E. Gallatia
ne ordinira
od 2. avgusta do 10. avgusta

Dobnikov, Janče, 10 K. — J. Jereb, benefic. na Vrhopolju, 5 K. — A. Uršič, župnik v St. Lovrencu, 5 K. — Janez Mivš, župnik, Trstenik, 2 K. — Hauptman, Muta, Štajersko, 3 K. — Anton Mrva, Vače pri Litiji, 2 K. — Pavlin Bitnar, kaplan, Podzemelj, 10 K. — Fr. Lotrič, Češnjica pri Zeleznikih, 5 K. — P. Adolf, Zabnica, 5 K. — Anton Žnidaršič, župnik v Dragi, 5 K. — O. Benko v Lipnici 3 K. — Hermina Vyzourek, učiteljica v Gorici, nabrala ob priliki prve šolske veselice v Zakotnejvasi 8 kron. — Boštjan Krištofič v Aubergu pri Mariboru 1 K. — Izobraževalno društvo Vavta vas 3 K. — Josip Podlipnik, župnik, Sela p. Zagradec, 20 vin. — Ivan Zavodnik, Zagradec, 5 K. — Henrik Dejak, župnik, Vrhopolje, 10 K. — Josip Bekar, duhovnik v Tomaju 40 K. — Anton Kjuder, župnik v Barkovljah, 10 K. — Franc Onušič, kaplan, Idrija, 5 K. — Pavla Pernat, Celje, 1 K 14 vin. — P. Blasius, Seme, Marija Zell, 5 K. — Peter Serajnik, provizor v Blačah, 5 K. — Mih. Barbič, župnik, Brdo, p. Sušnjevica, 6 K 50 vin. — Ivan Burja, posestnik, Boh. Bela, 5 K. — Anton Čelik in Janez Pegan, Hudajužna, 1 K 10 vin. — Iv. Abram v Biljah 2 K. — Matej Rebolj, župnik v Truškah, 5 K. — Ivan Rakoš, Straža, 2 K. — Anton Bratina, vikar, Kostanjevica, 2 K 50 vin. in zoper 2 K. — Gregor Presečnik, župnik v Frankolovu, 5 K. — Jak. Očgerl, župnik, Sv. Andraž v Slovenskih goricah, 8 K. — Alojzij Zajec, vinotržec, Sp. Šiška, 10 K. — Hranilnica in posojilnica v Zibiki 6 K. — Edvard Janžek pri Sv. Marijeti, Rimske toplice, 6 K. — Kat. sl. izobraževalno društvo v Hinjah 4 K 20 v. — Matevž Jereb, župnik v p. na Primskovem pri Kranju, 5 K. — Neimenovan v Gornji Polškavi, Štajersko, 5 K. — Evald Vrečko, župnik, Št. Ilj v Slov. goricah, 12 K. — Jakob Pukl, Maria-Enzersdorf pri Dunaju, 10 K. — Tarok ob Savi 3 K. — R. Vaclavik Sv. Jedert, p. Laško, 10 K. — Ivan Debelak, župnik, Št. Jur pri Grosupljem, 10 K. — Franc Cigoj, Sv. Tomaž, 3 K. — Jurij Dernovšek, župnik v p. Zalog pri Komendi, 5 K. — Ivan Krušič, Benedikt Lapanj, Št. Viškagora, 3 K. — Dr. Janko Benedik, Bled, 10 K. — Na pastoralni konferenci v Rožeku nabранo 16 K. — Na sestanku članov bralnega društva pri Sv. Urbanu nabранo 11 K. — Val. Knavs, vikar v Logeh, 4 K. — Anton Jemec, župnik, Št. Jakob ob Savi, 2 K. — Florijan Kožuh, Boh. Bistrica, 2 K. — Jožef Fleck, prost in dekan, Ptuj, 10 K. — Namesto Mimici Rode iz Rodice za vezilo neimenovan 2 K. — Josip Peterman, župnik na Otoku p. Maria Wörth, 10 K. — Jakob Čemažar na sestanku »Sodal. st. Cordis Jesu« v Dekanih na predlog č. g. Antona Čoka nabral 15 K. — Fran Höningman, župnik na Brezovici pri Ljubljani, 10 K. — Fran Kunšič, kurat, Šprena, Goriško, 5 K. — Občina Mošnje, 10 K. — Jurij Šenk, Makek, Jezersko na Koroškem, 10 K. — Josip Krulec, gostilničar in sedlar, Št. Lenart p. Brežice, 6 K. — Janez Vospernik, Podravlje, Koroško, 10 K. — Vesela družba v gostilni Iv. Nep. Gostinčarja v Trnovem 3 K. — Neimenovan 10 K. — Ti darovi so došli naravnost osrednji pisarni »Slovenske Straže«. Darove, vplačane pri posameznih podružnicah, priobči »Narodno-obrambni Vestnik«.

Pekarija, slaščičarna
in kavarna

JAKOB ZALAZNIK

Stari trg štev. 21.

Filialke :

Glavni trg št. 6.

Kolodvorska ul. št. 6.

1810 (52-1)

Schicht-ovega
mila

se varuje roke in doseže hitro,
brez truda in napora snežno belo
perilo.

oskrbuje najsta-
rejši češki speci-
alni zavod
1748 10-1

Centralne kurjave in cvetličnjake
JAN ŠTĚTKA tovarna za stroje Praha-Kral.
Vinohrady, Frérova ul. č. 892. (Cechy.)

Izvrstna prilika za potovanje

V AMERIKO

je in ostane z novimi parniki

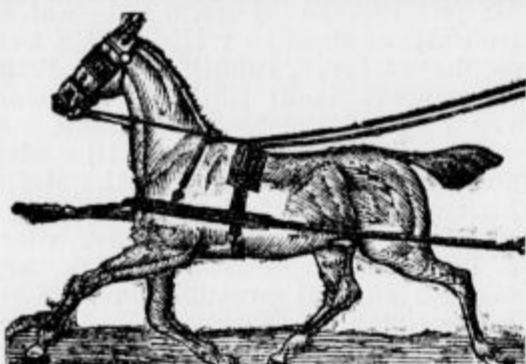
VELIKRNI:

Kaiser Auguste Vik-	1704	1-1
toria	25.000	ton
Amerika	24.000	"
Cleveland	20.000	"
Cincinnati	20.000	"
President Lincoln	20.000	"
President Grant	20.000	"

Brezplačna pojasnila daje:

FR. SEUNIG

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

JOSIP STUPICA

Izmenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica številka 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših konjskih oprav, kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sediarsko obrt spadajoče potrebštine, kakor tudi že obrabljenne vozove in konjske oprave.

52-1

Sode iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

Sode

od finega špirita
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne spirita za fini spirit in za vino pripravljeni, za vsako vino izborni, takoj rablivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

Iv. A. Hartmanna naslednik

Avg. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne,
točna postrežba.

Potnik v Ameriko
Kateri želite, dobro, po cenam
vam najboljšo potovati, nay se obrežje
Simona na Kmetetxu
v Ljubljani Kolodvorska ulica 28.
Kontakta na Pijasnična dobo se bregla.

Najboljše mlatilnice

gepeljne, trijerje, čistilnice
(paikelne), slamoreznice,
miline in preše za sadje,
amerikanske motorje na bencin

priporočata po nizki ceni Karol Kavšeka naslednika

Schneider & Verovsek

trgovina z železnino in zalogo strojev

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 16

Slovenski ceniki brezplačno.

Edini popolno slovenski hotel v zdravilišču Opatija, stoji ob državni cesti v bližini Postaje električne železnice. Oskrbljen je z vodovodom in električno razsvitljavo. Sobe imajo krasen razgled na morje. V hotelu se nahaja restavracija z izvrstno kuhinjo. Tocijo se znamena istrska in dalmatin. vina. Cene zmerne. Priporoča se Marija Medved, najemnica.

Primerne službe želi

vpokojeni orožniški stalni postajevodja, srednje starosti, oženjen, zdrav in krepak, zelo veden, natančen in strog, večletni popolen abstinent, ki je več slovenskega, nemškega, hrvaškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi. Iste mora dosevanje službo kot večletni občinski sluga (redar), živino in mesopreglednik v Št. Petru na Krasu zapustiti ter si želi še nadaljnje primerne službe. Ponudbe na Franc Korbar, Št. Peter na Krasu. 2138 3-1

Največjo zalogo

klavirjev in harmonijev

ima edina narodna tvrdka

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in

zapriseženi strokovnjak

v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Popravila in ugaševanja najceneje

Prodaja na najmanjše obroke. — Jamstvo 10 let.

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let.

Rna Hofbauer

imejiteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfove ul. 4

si usoja javiti preč duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretje, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji.

Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter

po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezanje, prenavljanje stare

obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajoč hitro in napoštenje poskrbi, prosi, da se pri

naročilu izvoli ozdrati na prvo domoto vrtdko.

2103 26-1

2 donašalca

(Zuträger) išče za takoj neka večja kavarna. — Naslov pove upravi »Slovenca«.

2120 3-

Gostilna,

dobro idoča se išče v Ljubljani brez koncesije v najem ali na račun. — Naslov se izve pri upravi »Slovenca«.

UGODNA PRILKA

Motorna dvokolesa

3 in 4 HP dvocilindrska

Laurin & Klement

4 HP pripravna za priprežni voz
3 HP 320 gl (640 kron)
4 H 340 " (680 ")
na obroke!

W. Wondrich
Praga I. Josefsplatz.

Tvrdka

W. Wondrich

Praga I. Josefsplatz.

Pošljite mi cenik motornih dvokoles
LAURIN & KLEMENT
z naznanim ploč. pogojev na obroke.

Ime: _____
Naslov: _____

Tehnično pisarno ima ING. IG. STEMBOV

avtorizirani stavbni inženir
Ljubljana, Šubičeva ulica 5.
Izvršuje načrte, prejema stavbna
vodstva in nadzorstva ter oddaja
strokovna mnenja.

2093 1

Toni Jager, Ljubljana, Židovska ul. 5

Špecialna trgovina
finih ročnih del. -

Bogato opremljena zaloga šivalnih potrebščin,
pričetih in izgotovljenih veznin kakor tudi k
temu pripadajoči material, namreč: volna, su-
kanec, svila, platno, juta, kongresno in šved-
sko blago. Montiranje, predtiskarja, tamburi-
ranje in plisiranje. Izvršba točna in tako cena.

Usojam si vladivo opozarjati, da sem prevzel glavno zastopstvo

1618

,Prve Češke življenske zavarovalnice

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno vsakovrstna posojila in kre-
dite: kakor trgovske, stavbene, hipotekarne, uradniške in menične.

Leo Franke, Ljubljana, pisarna Kongresni trg 6, I. nadstr.

St. 430/pr.

2122 3-1

Razpis.

Za pisarniško službo pri deželnem odboru kranjskem se sprejme

pisarniški praktikant

z adjutom letnih 1200 K. Za to službo se zahteva z dobrim uspehom prebit izpit kake srednje šole.

Če dotični prosilec dokaže, da je že izvežban v politični pisarniški službi, ga bo deželni odbor eventuelno takoj imenoval **pisarniškim oficijalom** z letno plačo 1600 K in aktivitetno doklado 504 K.

Prosilci za to službo predložijo naj svoje s krstnim listom, z zdravniškim spričevalom, z dokazili o znanju slovenskega in nemškega jezika ter z drugimi potrebnimi spričevali opremljene prošnje.

do 25. avgusta t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 22. julija 1910.

Romanje v Lurd in Rim

Odhod iz Beljaka 2. septembra 1910. Potovanje traja 18 dni.

Potovalni načrt: Beljak - Pontabelj - Padova - Milan - Genova - Nica - Marzilia - Lurd - Marzilia - Genova - Pisa - Rim - Florenca - Benetke - Pontabelj - Beljak.

Odmori bodo v: Padovi pol dneva, Miljanu pol dneva, Marzili 1 dan, Lurd 4 dni, Genovi 1 dan, Rimu 3 dni, Florenci 1 dan, Benetkah 1 dan

Cene: I. razred K 550-
II. razred " 440-
III. razred " 270-

S temi cenami je pokrito: 1. Vožnja od Beljaka v Lurd in nazaj; 2. hrana, obstoječa iz zajutrka, kosila, večerje med celo vožnjo; 3. vožnja romarjev in prtljage s kolodovrov in na kolodvore; 4. stanovanje; 5. napitnine gostiln, osobju in lokalnim vodnikom

Opomba: V Rimu sprejmo sv. Oče romarje v posebni avdijenci.

1948

Zahtevajte prospekt, priglasnice in položnice pri: **Simonu Gabercu**, dekanu in častnem kanoniku v **Mariboru**, predmestna župnija sv. Magdalene, in **Ludoviku Ribiču**, mestnem kaplanu v **Radgoni** (duhovni vodja romanja).

IZPEJAVA
vsih poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in
IREDITNIH PISEM
vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

**C. KR. PRIVIL. BANCNA IN MENJALNICA DRUZBA
'MERCUR'**

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dux, Gablonz, N. Grasitz, Krakov, Litomerice, Moravský Zásmuky, Mělník, Meran, Novi Jičín, Písek, Praga, Liberec, Dunajské Nové Mesto, Gváčava.

1354
17-1 **Termalno in močvirno kopališče**

STUBIČKE TOPICE, HRAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“. Sezona traja od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53° C topote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju, revmatizmu, isčiji, dalje ženskim bolezni, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim bolezni, ter tudi za rekonvalescente. — Najboljša uporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svitlobo.

Sobe od K 1— nadalje. Pojasnila in prospekt daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzovarna postaja Stubičke Toplice. Interurbanska telefonska postaja.

Ponudba.

Skupina hiš z dvoriščem in vrtom
med dvema ulicama, v Ljubljani. 2700 m² ploščevine
je na prodaj za tovarne, zavode,
odgojišča itd. itd.

2109

Pripravno posebno za tovarno pohištva, za velemizarstvo, (elektrika je vpeljana), za zaloge usnja, za kletarstvo z vinom ali spiritom, za mlekarne, (obširne kleti); tudi za tiskarne, zavode, konvikte; — dosedaj pivovarniška restavracija, nekdaj hotel, brutodohodek od 207.000 K (po 4 1/2 %); kupnina 125.000 proti 30.000 K predplačila v gotovini, ostalo se pusti naloženo za 4 3/4 %.

Ponudbe do srede avgusta t. l.

sprejemata

Roman Treo, stavbeni mojster v Ljubljani. Nova ulici štev. 5.

Za ogled se oglasti pri hišniku, Št. Peterska cesta št. 47.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1909
čez 83 milijonov krov

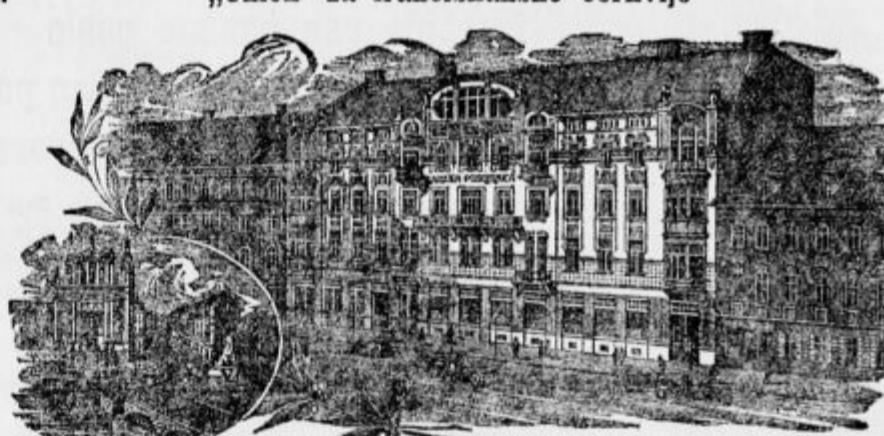
Lastna glavnica K 503.575.98
čez 21 milijonov krov

Stanje vlog dne 31. marca 1910
čez 21 milijonov krov

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela
„Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih 100 krov **čistih 4·50 krov na leto**.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovano kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantnejše eskomptujejo

Dr. Ivan Sušteršič, predsednik. **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — **Odborniki:** **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Fran Povše**, vodja, grasačak, drž. in dež. poslanec. **Anton Kobi**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauscheg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, svetnik trgovske in obrne zbornice in hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Lesković**, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

1

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih stročih in vredn. papirjev. Prospekti in cenike premij zastonj in franko.

Prvi slovenski poarebni zavod v Ljubljani, Prešernova ul. 44.

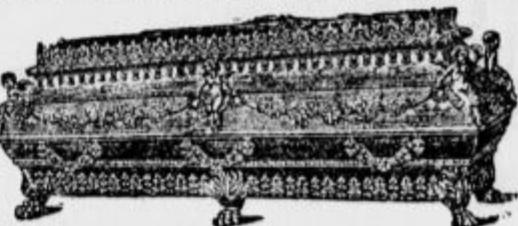
Prireja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogu vseh potrebščin za mrlje, kakor: kovinaste in lepo okrasene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice. **Najnižje cene.**

Za slučaj potrebe se vladno priporočajo

51 52 1

Turk in brata Rojina.

— Najcenejša vožnja v Ameriko. —

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za
:: Ameriko ::

v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 41

3143 52-1

— Najcenejša vožnja v Ameriko. —

„AMERIKH“

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg štev. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg štev. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 3091 52-1 Najsolidnejše blago.

Delniška glavnica:
50 milijonov krov
Reservni in varnostni zaklad:
14 milijonov krov

Centrala v Pragi.

Ustanovljena 1. 1868.

Podružnice v:
Ernu,
Budjevicah,
Iglavi,
Krašču,
Ljubljani,
Moravski Ostravi,
Olomuci,
Pardubicah,
Plznu,
Prostojevu,
Taboru,
na Dunaju,
I. Herrngasse 12

PODRUŽNICA ŽIVNSTENSKE BANKRE

Bančni prostori: **w TRSTU**

Via S. Nicolo 30 Telefon st. 2157 Via Nuova 29

izvršuje vse bančne posle
obrestne vloge na vložne knjižice po 4%
na tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, devize in valute. Daje predvajanje na vrednostne papirje in blago. Dovoljuje stovbne in carinske kredite. Daje promese za vse žrebanja. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih in inozemskih trgih.

Sprejema borzna naročila

ter se rada vdeležuje s svojim kapitalom na dobrih in napredajočih industrijskih podjetjih.

Brzojavni naslov: Živnostenska Trst.

Telefon 237.

Betonško podjetje.

Telefon 237.

Tvornica umetnega kamenja in marmoria
ZAJEC & HORN

izvršuje vsa v to stroko spadajoča kamnoseška dela, kot: stopnice, klepane in brušene, postamente, balustrade, ornamente za fasade, vrtné ograje, bangerje, krasne nagrobne spomenike in okvirje, korita in žibove, cevi za kanale (6–100 cm premera), okvirje za stene v vodnjakih (Sternathov sistem) i. t. d.

Prevzema kanalizacije in fundamentiranje strojev.

Gospode duhovnike in stavbenike opozarjam na Carralythov umetni marmor za obhajilne mize, oltarje, votivne table, obkladanje sten v cerkvah in vestibulih — lepotu brez primere pri nizki ceni.

Xylolith je eden najboljših tlakov za cerkev in zakristije, za hodnike in kuhinje, delavnice in pisarno: tiha hoja, topel, higijeničen, brez spranj, nezgorljiv, se lahko snazi; v poljubnih barvah, preprosto ali prav elegantno izvršen. — Tlakovane cerkev in vež s cementno-mozaičnimi in hidravličnimi ploščami v raznih liličnih vzorcih. — Terrazzo tlakovlji.

Mesto drugih glaziranih plošč za obkladanje sten pri vodovodu, v kuhinji, v kopalnicu, kakor tudi za fasade pri hišah priporočamo izredno lepo in ceno nadomestilo v ceolitu, ki je trd kot marmor, v raznih barvah.

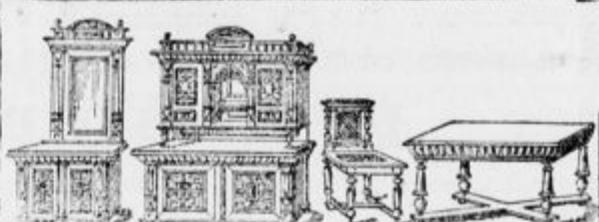
Projektiranje in izvrševanje železnobetoniskih stavb: stropov, mostov, rezervarjev in celih poslopij po inženirju-strokovnjaku, ki daje na željo tudi strokovna mnenja. — V zalogi cement na debelo in drobno ter „izolirna masa“ zoper vlažnost zidov, na kojo posebno opozarjam. 771 1-1

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Ivan Dogan

mizarški mojster v Ljubljani
Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato
zalogu hišne oprave :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. ::

1539 1

Najcenejša zalog. ::

Cene brez konkurence.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez
Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih «Finland», «Kroonland», «Vaderland», «Zeeland», «Lapland», «Menomina», «Maniton», «Gothland», «Marquette» in «Samland», kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpnom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vladna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in trajna vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejsa kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,
Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega
kolodvora na levo pred znano gostilno pri
«Starem tislerju». 188 (52-1)

4552 8-1

Hajvečja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinješje, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovniški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem samostanom in solam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

1842 Ustanovljeno leta 1842

Slikarja napisov
stavbena in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v
tubah za akademische slikarje. ::

Električni obrat. ::

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriška ulica št. 8. - - Telefon št. 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrane, stove pode, karbonline itd. ::

Priporočava se tudi slavnemu občinstvu za vse v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznano resno in fino in po najnižjih cenah. ::

Pohištvo vsake vrste
od najenostavnnejših do najumetnejših.
Skladišče tapet, oboknic
in okeňskih karnis, zaves
in preprog
Ustanovljeno leta 1857

: Zavod za pohištvo in dekoracije :

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica štev. 10

Velika izbera pohištve-
nega blaga itd.
Enostavne in razkošne ženitne
opreme v najsolidnejši izvršbi.
Uredba celih hotelov in
kopališč.
Telefon št. 97

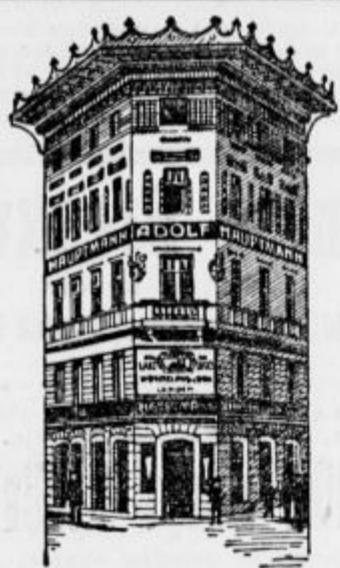
921

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

Josip Vidmar v Ljubljani
Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
3634 Popravila točno in ceno. 52 1

Ilustrirani cenik za zastori in franko.

Ilustrirani cenik za zastori in franko.

Marijin trg štev. 1.

Največja zaloga najfinnejših barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljnate barve za študije, akvarele trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarvne bronce. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminijum v listih. Štampiljske barve. Oglje za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Palete, škatle za študije. Copiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične prstene in rudniške barve.

Priznano najboljše in najizdatnejše
oljnate barve
za pleskarje, stavbe in pohištvene mizarje
in hišne posestnike itd., priporoča

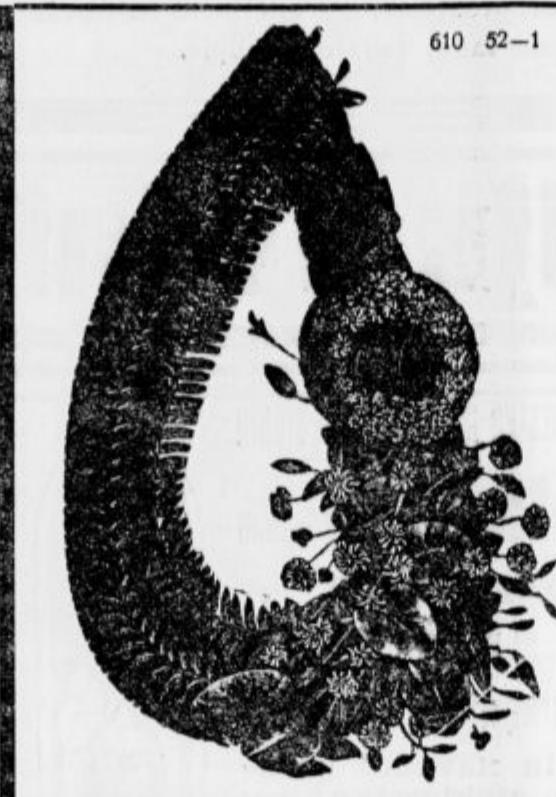
Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna oljnati barv,
Irvinez, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarškega

lima
po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa
alabasta in stukaturnega za podobrje in zidarie. 52-1

Ustanovljeno 1832. Zahtevajte cenike.

610 52-1

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev
in trakov z napisimi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurenč.

Velika zaloga juvelov, zlatnine,
srebrnine ter raznih ur.

Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -

31 52-1

Lud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodniški cenilec.

Ljubljana, Wolfsova ulica štev. 3.

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah
priporoča 147 52-1

Ivan Soklič.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Stambilije

vseh vrst za urade,
društva trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj
kavčuk - Stambilijev

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 6.

Ceniki franko.

Tovarna za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegance in priležnosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina tovarna za Kranjsko:

Julija Štor, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

830 52-1

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. duojno zarezani

strešnik - zakriivač

s poševno obrezo in privezni nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

481

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se izčelo.

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave, spominki iz marmorja, granita ali sijenita, apno živo in ugašeno se dobri pri

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::
Kočodvorska
:: ulica ::

569c

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, spnene

ačadne barve

postavno zavarovane

v 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Že desetletja dobro preizkušene in so prekosile vse ponarejanja. — Edino sredstvo za pleskanje za fašade, ki so bile že pobarvane. 1166 (3-1)

Email-fašadne barve, ki se ne odlučijo potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, uporabne pomeseane samo z mrzlo vodo. Antiseptiske, proste strupa, luknjicave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane fašade, lesene zdradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, otroški za m² 5 vin. Cenik in prospekti zastonj in poštne prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III, Hauptstrasse 120.

Zaloga: Brata Eberl, Ljubljana.

Dr. Franc Derganc

naznanja, da začne

s 1. avgustom zopet : redno ordinirati :

2124

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Rgnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figouca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirje podob, izdelovanje okvirjev za podobe itd. 3140 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50–80 vinarjev liter, ker se dobri pri Josipu Maljavac, pošta in postaja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železniška postaja na Kranjskem po 28 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100–1

Anton Breskvar

stavbni ključar

Ljubljana, Florijanska ulica štev. 9

priporočam se slavnemu občinstvu, kakor tudi častiti duhovščini za vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor: ogra-e za grobove, križe, obhajilne mize, navadne in žične ograje, vrata.

Velika zaloga Štedilnikov,

kurjavna in pepelna vrata, zapahi dimnikov, strelvodni, zastori na valjeh itd. itd.

Priporočam se tudi za vsakovrstna popravila, katera izvršujem hitro in po nizkih cenah.

2150

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

Daje po

4 | 1 | 0 | 0
4 | 2 | 0 | 0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO U LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvtom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 | 0 | 0 brez odbitka, tako, da dobri vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 50 na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predujme na osebn kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v te deniskih, ozir. mesecnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

Delniški kapital K 120,000.000

Podružnica

Rezervni zaklad K 67,000.000

c. kr. priv.

avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 9.

Sprejemlje vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro- račun in proti hranilnim knjižicam, eskomptira menice in devize in izdaja bančne kredite vseh vrst,

kupuje in prodaja tu- in inozemske vrednostne papirje in daje vestna navodila za nalaganje kapitala, preskrbuje in deponira vojaške ženitvene kavci, vadije itd. itd.

Povodom potovalne sezone priporočamo proti egnju in vlomu sigurne samo shrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom stranke, ter sprejemamo urednosne predmete (precijoze) v hranitev; proti neznatni pristojbini; dalje prevzamemo zapre zavode in posamezne predmete v začasno oskrbo; preskrbujemo upravo zalog, v zvezi z natančno revizijo žrebalnih efektov, kakor tudi vnovčenje zapadlih kuponov. — Izdajamo svojim komitentom potovalna kreditna pisma s pomočjo katerih more dotičnik na vsakem poljubnem mestu dvigniti zneske, s čimur odpade potreba, da se nosi seboj gotovina.

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

2089